

EXPORT

Červen 2024

Exportní magazín agentury CzechTrade
a Ministerstva průmyslu a obchodu

MAG

Chytrá města

Veletrh URBIS se vrátil ve velkém stylu

Rozhovor

CzechTrade má nové zastoupení
v Torontu, roste tam ráj startupů

Zdravotnictví

Startup VR Vitalis propojil cvičení
ve virtuální realitě s rehabilitací pacientů

Gaming

Z Česka se stává velmoc
v tvorbě počítačových her

CzechTrade

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Business
INFO.cz
VÁŠ ZDROJ OVĚŘENÝCH ZPRÁV, NÁVODŮ A RAD

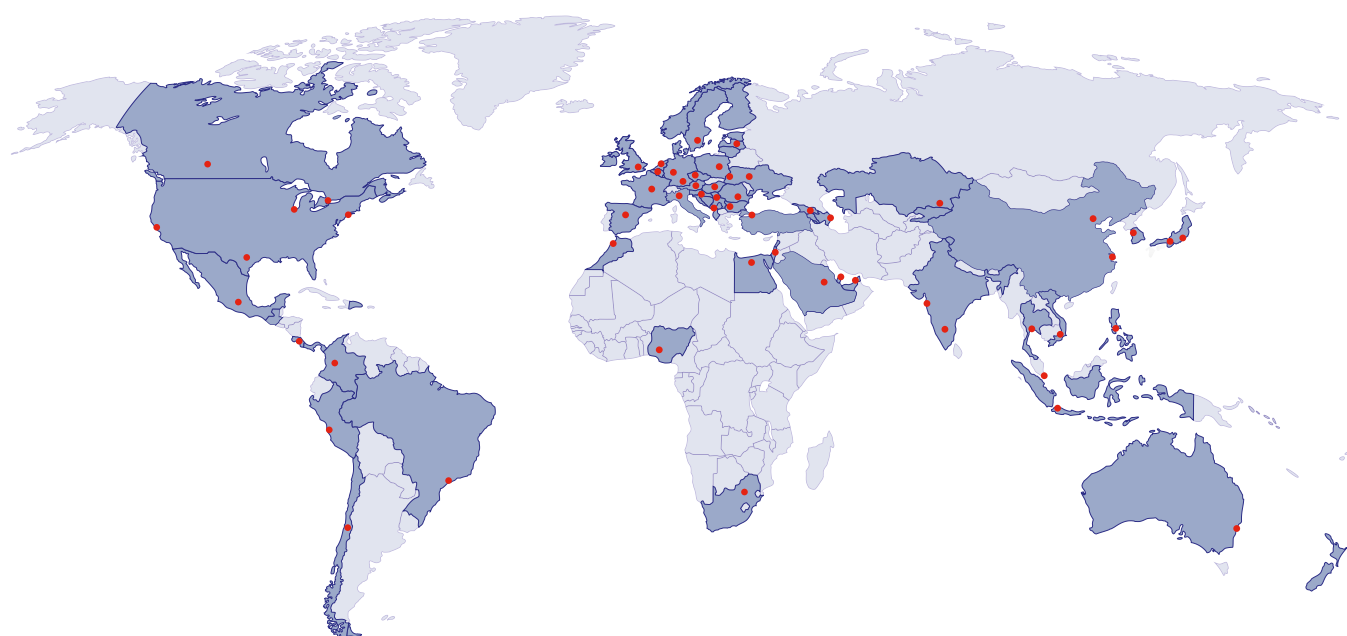
Online verze
magazínu

Děláme export dosažitelný

CzechTrade

Vyberte si zemi a my vám
pomůžeme dosáhnout úspěchu!

5

světadílů

65

zemí

57

kanceláří

Jak začít rozvíjet svůj byznys v zahraničí?
Kontaktujte exportního konzultanta.

www.czechtrade.cz/kontakty

Expert na váš export

ExportMag teď můžete poslouchat i v audioverzi

Vybrané články o úspěšných českých vývozcích a další informace z exportu si nyní můžete poslechnout na portálu ExportMag i ve formě podcastů. Snadno si je lze pustit třeba při řízení auta nebo jako doprovod při rutinní práci.

Ukázky některých článků přinášíme v tomto tištěném výběru, který je ovšem jen ochutnávkou z širší nabídky, již magazín pravidelně přináší na webu. Z příběhů úspěšných vývozců tentokrát vybíráme třeba rodinnou firmu Jelínek z Valašska, která drží už v páté generaci tradici výroby poctivého dřevěného nábytku. Podnik chce nyní víc vsadit na export, s čímž mu má pomoci větší důraz na funkční design. To startup VR Vitalis spojil tři zdánlivě nesourodé prvky – hry, zdravotní rehabilitace a nejmodernější technologii. Pacientům po úrazech nebo s Parkinsonovou nemocí nabídl možnost cvičit formou jednoduchých hravých úkolů ve virtuální realitě. Terapeuti originální řešení vítají a o jeho nasazení se začaly zajímat například i nemocnice v Pobaltských zemích.

V ExportMagu postupně představujeme exportní asociace, do nichž se spojují firmy z určitého oboru a využívají pak synergii při expanzi do světa. Tentokrát je to uskupení ProVeg, které nabízí potraviny rostlinného původu. Dále aliance vodohospodářských firem, které byly nedávno na návštěvě Chile, kam nabídl technologie pro rybí farmy nebo čističky odpadních vod. Nově vzniká také aliance výrobců šperků, kteří sklídili úspěch hned při první spolupráci na prestižním veletrhu Contemporania v Barceloně.

V jednom z textů přinášíme reportáž pro změnu z tuzemského veletrhu URBIS, který se zaměřil na řešení pro chytrá města a ukázal mimo jiné obchodní příležitosti na

Ukrajíně. Rozhovor s Karolínou Konicarovou představuje šance pro české firmy na opačné straně světa – ve východní Kanadě. Agentura CzechTrade má nové zastoupení v Torontu, které je rájem inovativních firem. Startupy se mohou při troše štěstí dostat i do některého z tamějších prestižních inkubátorů a akceleratorů. Na druhou stranu 49. rovnoběžky se do sousedních Spojených států amerických vypravila česká obchodní delegace, která prozkoumala možnosti technologických center v Bostonu, Chicagu a Seattlu. V reportáži z akce připomínáme, že šlo o historicky největší českou misi do tohoto regionu.

Mezi moderní odvětví, v nichž se Česko začíná stávat světovou špičkou, v poslední době patří vývoj počítačových her. Donekdávna podceňovaný obor generuje miliardy a z některých her vyrobených tuzemskými studiemi se staly globální hity. Více se dočtete v analýze, která je ovšem jen zkrácenou verzí delšího textu z webu www.exportmag.cz. Tam můžete pravidelně najít i další příběhy z pestrého světa exportu. x

Tomáš Stingl

tomas.stingl@info.cz

EXPORT
MAG

CzechTrade

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

REDAKČNÍ RADA
Pavel Hubáček
Jitka Nováčková
Dita Slunečková
Zuzana Synková
Lucie Varvařovská

ŠÉFREDAKTOR
Tomáš Stingl

GRAFIK
Petr Malinovský

KOREKTORKA
Irena Hlinková

Exportní magazín agentury
CzechTrade a Ministerstva průmyslu
a obchodu

Samostatně neprodejné
Červen 2024

Veškerá práva vyhrazena.
Jakékoli užití části
nebo celku, zejména tiskem včetně
šíření jakýmkoli způsobem
bez výslovného svolení vydavatele,
je zapovězeno.

OBSAH

TÉMA

- URBIS přinesl vzkříšení ve velkém stylu 4
Řešení pro chytrá města zaujala zástupce
západního Balkánu, Ukrajiny a Moldavska 6

REGION POD LUPOU

- V Dnipro jsou i v době války
nové příležitosti 8
Startupy v USA nejsou jen Silicon Valley 10

ROZHOVOR

- Východ Kanady? Koridor mezi Torontem
a Waterloo je rájem inovativních firem 12

STORY

- VR Vitalis spojil rehabilitaci,
hru a virtuální realitu 14
Plán dynastie truhlářů? Prodávat nábytek
i tisíc kilometrů od Valašska 16
Naše vize pro Maroko? Vlastní pobočka
v Casablanca, říká vývozců relé 18

MOZAIKA ZE SVĚTA

- Korejci chtějí letět na Měsíc,
ze Švédska bude první nekuřácká
země světa 20

PODPORA EXPORTU

- Oves, sója nebo ušlechtilá plíseň.
Organizace ProVeg podpořila inovativní
potraviny 22
Exportní aliance spouští i šperkaři 24
Vodohospodářské firmy nabídl společně
řešení pro rybí farmy v Chile 26
Z Česka se stává velmoc ve videohrách.
Stát chce vývojáře víc podpořit 28

PODPORA PODNIKÁNÍ

- Jak na cla nebo certifikaci?
Exportérům pomůže nová služba
Market Access Advisor 30

SERVIS PRO PODNIKATELE

- Virtuplex dal virtuální realitě prostor 32

KALENDÁŘ

- Veletrhy v zahraničí s podporou českým
vystavovatelům
Nejbližší akce exportního vzdělávání
CzechTrade 34

www.exportmag.cz

Foto na titulní straně:
Ilustrační vizualizace

Foto: CzechTrade

URBIS prošel vzkříšením ve velkém stylu

Na brněnském výstavišti se na začátku června konala akce URBIS The Smart Cities Meetup. Veletrh zaměřený na téma chytrých měst se po nepovedeném předchozím běhu vrátil v plné síle a přilákal tisíce odborníků nejen z Česka, ale třeba i z Finska, Norska, Německa, Rakouska nebo Portugalska.

Psalo se září roku 2022, když se v Brně konal poslední URBIS The Smart City Fair. Poloprázdnému pavilonu A brněnského výstaviště tehdy vládla smutná atmosféra. Genius loci architektonicky působivé stavby přebilo ticho, které jen sem tam narušil vzájemný rozhovor někoho z hrstky přítomných vystavovatelů nebo váhavý průchod svátečního návštěvníka. Publikem pro odborné prezentace v doprovodném programu byly povětšinou neobsazené řady

židlí. A situaci nedokázal zachránit ani autonomní minibus, který se měl prohánět mezi pavilony, ale velkou část třech dnů veletrhu jen marně vyhlížel své pasažéry. Hlavní cílová skupina, starostové a zástupci měst a obcí, nedorazila vůbec. Ať už za to mohly právě probíhající volby do obecních zastupitelstev, či nikoli, brněnskému URBIS tímto v roce 2022 zazvonil umíráček. Sociální síť hned po akci zaplavila vlna zklamání, i poslední nadšenci ztratili důvěru a zdálo se, že Česká republika po sed-

mi letech snažení definitivně přišla o svou jedinou otevřenou platformu pro rozvoj tématu smart cities.

LETOS BYLA AKCE K NEPOZNÁNÍ

Od té doby uplynul rok a tři čtvrtě. Kdo se na brněnské výstaviště vypravil znovu letos na počátku června, našel ho nezvykle pulzující: 3750 návštěvníků, přes 80 vystavovatelů od inovativních startupů až po velké firmy jako Škoda X a ČEZ ESCO. Také dva ministři, národní konzultační místo sdružující dvanáctku institucí, čtyři paralelní programové linky naplněné více než stovkou řečníků včetně zvůňných jmen z Finska, Norska, Portugalska, Německa, Rakouska nebo Slovenska. A celkem padesátka odborných akcí, setkání konsorcií významných mezinárodních projektů, početné delegace z Ukrajiny, Moldavska a západního Balkánu a dva mimořádně vydařené networkingové večery.

Vedle toho všudypřítomné úsměvy, potřásání rukou, zapálené rozhovory na každém rohu a stejně energizující atmosféra jako po doběhnutí šedesáté minuty hokejového duelu se Švýcarskem. Kdo zažil v Brně oba momenty v roce 2022 i 2024, stěží dokázal pojmout, co se za ten rok a tři čtvrtě v Česku odehrálo.

A překvapení byli i samotní strůjci transformace. Restart URBIS objevil v Česku větší potenciál, než si kdokoliv dokázal představit. Po zavření bran letošního ročníku je jasné, že být srdcem Evropy může pro Česko znamenat více než jen průjezd vysokého počtu kamionů. Je to předpoklad pro roli inovačního lídra, konkurenceschopnou ekonomiku, zdravou společnost založenou na ekosystémové spolupráci a pozici klíčového meeting pointu evropské i světové smart cities komunity.

URBIS SE STAL MÍSTEM, KDE SE POTKAJÍ VĚDCI, FIRMY I ZÁSTUPCI MĚST A STÁTU

Příběh transformovaného URBIS se přitom začal psát právě na nevydařeném ročníku 2022. Na okraj veletrhu se sešli zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu, agentury CzechInvest a Veletrhů Brno a poprvé se bavili o tom, jak spojit síly, aby se

naplnil potenciál veletrhu a současně se zamezilo dlouhotrvající fragmentaci aktivit na české scéně. Typickým příznakem českého smart cities prostředí bylo až dosud velké množ-

a inovativních firem, vyčerpávala omezené kapacity národních institucí a neumožňovala efektivní přenášení know-how a dobré praxe mezi národní, krajskou a lokální úrovní.

a budování vazeb mezi akademickou sférou, průmyslem, veřejnou správou a občanskou společností.

Zejména s velkými výzvami, jako jsou klimatická změna, transformace energetiky nebo přenastavení konceptů mobility, si lze poradit pouze tehdy, pokud všechny složky společnosti spojí síly a položí na společný stůl své silné stránky a schopnosti. Aby však takový quadruple helix mohl fungovat a přinášet inovativní řešení, musejí o sobě aktéři nejprve vědět, potkat se v jednom čase na jednom místě, poznat se a zahájit dialog, který postupně přejde v konkrétní inovační partnerství a projekty. ✕

Miroslav Scheiner

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Kdo se na brněnské výstaviště vypravil letos na počátku června, našel ho nezvykle pulzující: 3750 návštěvníků, přes 80 vystavovatelů od inovativních startupů až po velké firmy jako Škoda X a ČEZ ESCO.

ství vzájemně se kanibalizujících akcí s omezeným dosahem na cílové skupiny, bez odborné garance obsahu a s minimální praktickou návazností. Tato konstelace byla výraznou překážkou spolupráce municipalit

Současné nic nepotřebuje ke svému úspěchu tak výrazně setkávání a spolupráci aktérů jako holistické téma smart cities. V teorii inovačních ekosystémů ční pojem quadruple helix, který odkazuje k potřebnosti interakce

Inspirace přišla z Finska i Španělska

Loni v dubnu se delegace zástupců ministerstev průmyslu a obchodu, pro místní rozvoj a životní prostředí, agentur CzechTrade a CzechInvest, měst Prahy a Brna a pražského Operátora ICT vypravila na misi do Helsinek přes program Interreg Europe a jeho Policy Learning Platform. Dvoudenní intenzivní workshop propojil českou delegaci s nejlepšími odborníky z Finska, Portugalska, Španělska a Spojeného království a ukázal směr, jakým v Česku dostat téma chytrých měst zpátky na koleje a zajistit, aby český systém podporoval inovativní firmy a zlepšoval kvalitu života v městech a obcích. Není překvapením, že se na seznamu 13 strategických úkolů s indikátorem obtížnosti „vysoká“ objevila i transformace veletrhu URBIS v centrální bod pro setkání české komunity zaměřené na problematiku chytrých měst. Čerpajíc inspiraci z barcelonského Smart City Expo World Congress, globální akce číslo jedna pro tento obor, se spojila ministerstva průmyslu, pro místní rozvoj, životního prostředí a dopravy se Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv, Jiho-moravským krajem, statutárním městem Brno a Veletrhy Brno. V této neobvyklé koalici vzniklo memorandum o spolupráci a také koordináční skupina, která se od prosince 2023 scházela každé dva týdny, aby restart URBIS dotáhla z papíru do reality.

ELEKTROMOBILY A VODÍK? MĚSTA POTŘEBUJÍ RADIKÁLNĚJŠÍ ZMĚNU

Zásadním letošním posunem byla přeměna akce z pouhého veletrhu do formátu meetup a conference. Stánků a živých ukázek tím neubýlo, ale naopak přibýly formáty pro setkávání a především konferenční program, který je hlavním kanálem pro sdílení know-how.

Letošní ročník se přitom zaměřil na tři témata: Energie a klima, Efektivní veřejná správa a Mobilita budoucnosti. Úvodní část si vzali pod patronát šéfredaktor Hospodářských novin Jaroslav Mašek a jeho zástupce Petr Honzejek, kteří zpovídali například ministry Jana Hladíka a Martina Kupku, nejvyššího státního tajemníka Jindřicha Fryče, ale také například šéfa finského Smart City Innovation Clusteru Perttiho Kotejärviho nebo šéfa rakouské agentury AustriaTech Martina Russe.

Řečníci se přitom nedrželi zkrátka a šli k jádru věci. Jasně byl pojmenován číhající problém v podobě klimatické změny. Dále český rekord a počtu municipalit na počet obyvatel, který je bez aktivní role krajů a státu bariérou pro efektivní zavádění inovací do území. A zdůrazněn byl také fakt, že pro udržitelnou mobilitu a zdravá sídla nestačí vyměnit

spalovací motory za elektropohon nebo vodík. Jak to má správně být, diskuze se v průběhu celých tří dnů stáčely ke konkrétním řešením v podobě komunitní energetiky, energetického managementu, občanské participace, spolupráce v evropských projektech, poptávkové MHD a městskému plánování postavenému na sdílené mobilitě.

ČESKO ČEKÁ PRÁCE NA PILOTNÍCH PROJEKTECH A ROZVOJI ŽIVÝCH LABORATOŘÍ

Jednou z pomyslných třešniček na programovém dortu byl vedoucí inovačního a investičního oddělení malé portugalské municipality Fundão Ricardo Gonçalves. Ten stál u přerodu zaostalé zemědělské oblasti bez perspektivy ve vzorový inovační hub a o některé z ingrediencí úspěchu se podělil s českým publikem během svého vystoupení v Brně.

Praktickým hřebem programu bylo představení projektu živé laboratoře BVV Living Lab a mezinárodního projektu PilotInnCities vedeného Ministerstvem průmyslu a obchodu, který do české kotliny a také celého regionu Podunají přináší finskou metodu agilního pilotování Smart City inovací.

URBIS The Smart Cities Meetup tak neskončil jen povídáním, ale definováním konkrétních strategických úkolů a rozdělením rolí aktérům pro práci v následujícím roce, než se celý inovační ekosystém sejde na dalším ročníku. A kdy to bude? V termínu 3. až 5. června 2025. Každý, kdo chce přiložit ruku k týmovému dílu, které se táhne napříč republikou i evropským kontinentem, a být u výstavby funkčního českého inovačního ekosystému, by si měl už nyní blokovat místo v kalendáři na celé tři dny a hledat hotel na dobré brněnské adrese. ✕

Foto: MPO

K diskutovaným tématům patřila spolupráce s ukrajinskými městy.

Foto: MPO

Téma mobility vystavovatelé ztvárnili různými způsoby.

Řešení pro chytrá města zaujala zástupce západního Balkánu, Ukrajiny a Moldavska

Technologie a služby pro chytrá města si přijeli v rámci veletrhu URBIS prohlédnout mimo jiné delegáti ze zemí Balkánu, z Moldavska, Turecka či Ukrajiny. Vystavovatelé jim představili třeba možnosti využití chytré učebny Archimedes nebo projekt solárních elektráren pro nemocnice.

Foto: MPO

Program Contact Ukraine ukázal obchodní příležitosti ve městech, jako jsou Žytomyr, Lvov nebo Sumy.

Veletrh URBIS je klíčovou platformou pro setkávání expertů ze soukromého i veřejného sektoru a zájemců o diskuzi o modernizaci měst, veřejné správy a praktické uplatnění chytrých řešení pro zkvalitnění každenního života.

Součástí akce byl letos mimo jiné stánek Contact Ukraine. Na slavnostním zahájení akce promluvili vrchní ředitel sekce Evropské unie a zahraničního obchodu David Müller, poradce zmocněnce pro rekonstrukci Ukrajiny Václav Kallus, kteří oba zdůraznili jasnou pozici ČR vůči všestranné pomoci Ukrajině, v humanitárním, vojenském a samozřejmě obchodním sektoru.

STAROSTA LVOVA PŘEDSTAVIL PROJEKT NEZLOMŇÍ

Andrij Sadovyj, starosta Lvova, představil ambiciózní projekt UN-

BROKEN (Nezломní), který pomáhá válečným veteránům a civilistům zasaženým ruskou agresí, především matkám a dětem, s návratem do normálního života. Jedná se o rozsáhlý komplex služeb včetně specializovaných nemocničních oddělení a poskytuje vše od zdravotní přes rehabilitační po resocializační péči. Chargé d'affaires Velvyslanectví Ukrajiny v ČR Vitalij Usatyj ocenil dosavadní českou podporu a zdůraznil potřebu spolupráce mezi státním a soukromým sektorem při přípravě projektů obnovy Ukrajiny.

Ukázkovým příkladem mezinárodní spolupráce a solidarity je navazování partnerství na různých úrovních, jako je česko-ukrajinské partnerství, český patronát nad Dněpropetrovskou oblastí nebo například spolupráce Jihomoravského kraje se Lvovskou a nyní nově i s Dněpropetrovskou oblastí. Starosta Lvova

Andrij Sadovyj při své návštěvě Brna zdůraznil význam tohoto spojení pro kulturní a hospodářské partnerství. Lvov, který se stal významným humanitárním centrem, nyní spolupracuje s Brnem na projektech zaměřených na stabilizaci, posilování kritické infrastruktury a obnovu po válce. Ukrajinští zástupci podepsali během URBIS Dohodu o partnerství a spolupráci mezi městy Lvov a Brno.

SLUNCE PRO UKRAJINU? NEMOCNICE DOSTANOU SOLÁRNÍ PANELY

V rámci programu Contact Ukraine se uskutečnily tři expertní panely. První panel pojednával o výzvách a příležitostech rozvoje chytré dopravy v regionu jihovýchodní Evropy. V tomto panelu diskutovali zástupci ze zemí západního Balkánu spolu se zástupcem města Lvova a vybranými zástupci českých firem. Tito partneři představili koncept udržitelné městské mobility a její aplikace místními samosprávami v regionu.

Druhý panel poskytl vhled do tématu příležitostí pro obnovitelnou energii při rekonstrukci Ukrajiny. Možnost představit svůj projekt dostali zástupci iniciativy Slunce pro Ukrajinu. Významným mottem rekonstrukce je začít již nyní a s touto myšlenkou vybavili Nesehnutí a jejich partneři ukrajinskou nemocnici v Záporoží solárními panely. Spolupracují aktivně také s mnoha dalšími ukrajinskými regiony, například se Sumy, Žytomyrem či Lvovem. Celkový počet ukrajinských nemocnic využívajících tuto iniciativu je v současnosti dvacet. Stabilní dodávky energií jsou pro nemocnice klíčové, zejména v kontextu ruského bombardování, které je zacíleno na narušení fungování kritické infrastruktury. Vlastní fotovoltaické systémy na střechách nemocničních zařízení mohou lékařům výrazně usnadnit práci a mnoha pacientům zachránit životy. Sběrka je zásadním krokem k posílení energetické nezávislosti ukrajinských nemocnic.

Foto: MPO

Na výstavě se představilo víc než 50 startupů zaměřených například na umělou inteligenci nebo na inovace v dopravě či v energetice.

Čtvrteční panel nesl název klimatická tranzice a cirkularita měst jako nedílná součást rekonstrukce Ukrajiny. Zabýval se včleněním principů cirkulární ekonomiky a klimatické neutrality do obnovy měst, které byly zasaženy válkou. V rámci této 18měsíční iniciativy bude brzy k dispozici další podpora pro města, která míří do roku 2030 ke klimatické neutralitě. Program Enabling City Transformation (Umožnění transformace měst) dále studuje možné urychlení dekarbonizace.

BALKÁNCI SE ZAJÍMALI O ČESKÉHO ARCHIMEDA

Veletrhu URBIS se zúčastnila také delegace ze zemí západního Balkánu a Turecka, zastoupena především starosty, místostarosty, experty na přípravu akčních plánů pro udržitelnou energii a klima a místními samosprávami sdruženými v organizaci Covenant of Mayors. Moldavská delegace byla složená ze zástupců ministerstva hospodářského rozvoje a digitalizace, agentur na podporu podnikání a investic a zástupců dvou společností.

Delegáti byli také pozváni na stánek JINAG, kde jim byla představena činnost organizace zejména v digitalizaci služeb pro občany a další chytrá řešení pro řízení dopravy, svoz odpadu a v projektech na úrovni municipalit. Ředitel firmy EduVision představil chytrou učebnu Archime-

des včetně praktického využití samotné budovy a jejího multifunkčního vybavení, a také možnosti výuky využívající virtuální realitu s podporou dálkově připojených vyučujících.

MOLDAVANÉ MAJÍ ZÁJEM O SPOLUPRÁCI PŘI SBLIŽOVÁNÍ S EU

Představitelé Invest Moldova Agency měli možnost setkat s generálním ředitelem CzechInvestu Janem Michalem a předjednat možnosti spolupráce mezi oběma agenturami. Ve výhledu je možnost studijní cesty pro tým pracovníků moldavské agentury na podporu investic. Zástupci Ministerstva hospodářského rozvoje a digitalizace projeví zájem o pokračující moldavsko-českou spolupráci v oblasti integrace země do EU.

KYJOV UKÁZAL OHŘEV BAZÉNU ENERGIÍ ZE SKLÁRNÝ

S velmi pozitivním ohlasem moldavské i balkánské delegace se setkala také exkurze do města Kyjov, které velikostí a počtem obyvatel reflektuje v delegaci zastoupená města a přinesla inspiraci pro praktickou aplikaci prezentovaných řešení. Na kyjovské radnici nejprve místostarosta Daniel Čmelík představil projekty, které jsou již realizovány nebo se připravují.

Důležitým tématem exkurze bylo využití místních vodních zdrojů v podobě užitkové či pitné vody. S tím

souvisí i plány revitalizace vodních toků, konkrétně řeky Kyjovka. Toto téma rezonovalo se zástupci delegací, kdy je v jimi reprezentovaných municipalitách je až už z důvodu nedostatku technického zázemí či teplejšího klimatu snaha o zlepšení řízení vodních zdrojů.

Členové delegace se také zajímali o přípravu Strategie udržitelné městské mobility, kterou v rámci svých aktivit na municipální úrovni sami řeší, či o programy ekonomického rozvoje zaměřené na podporu lokální ekonomiky skrze využití virtuální měny. Delegace pak za doprovodu místostarosty navštívila místní aquapark, který vzbudil zájem tím, že částečně využívá energii vzniklou při provozu místní sklárny k ohřevu vody ve venkovním i vnitřním bazénu. Nadto objekt využívá také elektrickou energii z fotovoltaiky.

NA PODZIM BUDOU SETKÁNÍ POKRAČOVAT NA STROJÍRENSKÉM VELETRHU

Na URBIS nemohly platformy Business klub Ukrajina a Contact Ukraine chybět. Po vzoru dalších zemí i Česko a Ukrajina usilují o udržitelný a inovativní přístup k budoucímu rozvoji měst a aglomerací. Ukrajinská delegace dostala příležitost čerpat ze zahraničních zkušeností v sektorech, jako je dopravní infrastruktura a chytrá mobilita, energetika, digitalizace služeb, odpadové nebo vodní hospodářství.

Vedle Ministerstva průmyslu a obchodu byly ve stánku Contact Ukraine přítomny i Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo životního prostředí. Široký mezinárodní zájem o program přitom svědčí o tom, že nedílnou součástí budou v budoucím městském plánování měst po celém světě chytrá řešení.

Projekty jako Contact Ukraine ukazují potenciál pro zlepšení veřejné správy a podporu ukrajinských regionů v těžkých časech. Partnerství mezi Lvovem a Brnem je symbolem solidarity a naděje na lepší budoucnost. Příští příležitost připojit se k setkání s ukrajinskými delegáty budou mít české podniky již v říjnu na Mezinárodním strojírenském veletrhu opět v Brně. ✖

Adam Gazda, Maria Gorbatova, Josef Vysoký
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Foto: Shutterstock.com

V Dnipru jsou i v době války nové příležitosti

Dnětropolitovská oblast patřila už před válkou k tahounům ukrajinské ekonomiky. Teď se do oblasti uchýlilo mnoho dalších kvalifikovaných lidí. V rámci českého patronátu tam mohou nové šance najít i české firmy.

Dněpropetrovská oblast je klíčovým hospodářským a průmyslovým centrem Ukrajiny. Tento region, který pokrývá 5,3 procenta území země a je domovem přibližně 7,5 procenta obyvatel, se významně podílí na národním hospodářství. Vytváří přibližně desetinu HDP Ukrajiny a přes 15 procent jejího vývozu.

Správní centrum, kterým je město Dnipro, se proslavilo silnou průmyslovou základnou, zejména v hutnictví a hornictví, a diverzifikovalo svou činnost do technologického a zemědělského sektoru. Strategická poloha na průsečíku klíčových silničních, železničních a říčních tras posiluje roli Dnipra jako významného obchodního a logistického centra.

V OBLASTI SÍDLÍ NA ČTYŘI STOVKY IT SPOLEČNOSTÍ

Před ruskou invazí byla Dněpropetrovská oblast prosperující hospodářskou centrálou Ukrajiny. Její podíl na tvorbě celkového HDP podtrhovaly rozmanité průmyslové aktivity. V roce 2020 byly kapitálové investice v různých odvětvích značné: 1,3 miliardy dolarů v průmyslu, 851 milionů dolarů

ve službách a 88 milionů dolarů v zemědělství. Přímé zahraniční investice byly silné, přičemž největšími investory byly Kypr, Nizozemsko a Německo.

Průmyslové odvětví, zejména metalurgie spolu s rozvíjející se technologickou scénou v Dnipru, se z velké části podílely na hospodářském růstu. Zásadní roli hrálo také zemědělství, které bylo díky úrodné černozemi významným producentem obilí a zeleniny. Vedle toho se Dnipro stalo významným centrem informačních technologií, v oblasti sídlí přibližně 400 IT společností zaměstnávajících zhruba 12 tisíc odborníků. Region také zdědil infrastrukturu pro letecký a obranný průmysl spojený se sovětským raketovým a kosmickým programem.

DO DNIPRA UTÍKAJÍ ODBORNÍCI, ZNAMENAJÍ NOVOU PRACOVNÍ SÍLU

Ruská agrese způsobila Dněpropetrovské oblasti závažné škody. Role regionu jako klíčového centra pro přesun firem, specialistů a institucí z více válkou postižených oblastí na východ a jih od Dnipra však uvedla do pohybu novou ekonomickou dynamiku.

Navzdory nepříznivým okolnostem konflikt vytvořil příležitosti pro růst a rozvoj.

V současné době putují do obnovy a posílení dopravních a logistických sítí značné prostředky. Úsilí o modernizaci silniční, železniční a říční dopravní infrastruktury má zásadní význam pro usnadnění obchodu a zajištění efektivního pohybu zboží, což by mělo do budoucna snížit náklady na dopravu a zvýšit atraktivitu regionu pro investory.

Příchod vnitřně vysídlených osob navíc přinesl do regionu rozmanitou a kvalifikovanou pracovní sílu. Demografická změna zahrnuje odborníky z různých oborů, což posiluje místní zásobu talentů a podporuje hospodářskou aktivitu. Ukrajina má na paměti, že válka společně s lidským kapitálem kradе především budoucnost jednotlivců, kteří by v podmínkách míru mohli být tváří změny potřebné pro rozvoj měst a celé země.

JAKÉ PROJEKTY OBLAST VYHLÍŽÍ?

Rekonstrukce Ukrajiny vyžaduje více než fyzickou přestavbu toho, co bylo zničeno. Co to ale v praxi znamená?

Sympatie se zasaženou Ukrajinou a její na čas ukradenou evropskou budoucností přilákala významnou mezinárodní pomoc zaměřenou na hospodářskou stabilizaci a obnovu infrastruktury. Tato pomoc podporuje jak okamžité humanitární potřeby, tak dlouhodobé rozvojové projekty.

Ukrajinská vláda a místní samospráva ve snaze přilákat zahraniční investice nabízejí různé pobídky včetně daňových úlev, dotací a zjednodušených regulačních procesů, což zahraničním společnostem usnadňuje vstup a působení v regionu.

Některé z těchto výhod zahraničním společnostem a investorům poskytuje například mobilní platforma Diia.Business. Objevují se také příležitosti pro jednotlivá odvětví, jako jsou investice do projektů zelené energie, například solární a větrné energie, které odrážejí požadavky EU v oblasti udržitelného rozvoje.

V této souvislosti je také často skloňována energetická bezpečnost a cíl osamostatnit se od ruských surovinových dodávek. Výstavba solárních a větrných elektráren získává na významu, čímž se zvyšuje decentralizace energetických zdrojů. Do dodávek solárních panelů se již zapojily aktivní české firmy, mnohé ve spolupráci s neziskovým sektorem.

STARTUPY PŘIJELY NA KONFERENCI DO PRAHY, PŘÍŠTÍ BUDE V KYJEVĚ

Dněpropetrovská oblast je také centrem inovací a domovem několika technologických parků a inkubátorů, jako je například Dnipro Tech City. IT služby a startupy v oblasti fintech, healthtech a agritech zde zažívají výrazný růst, podporovaný investicemi do výzkumu a vývoje. Společnosti jako SoftServe a EPAM Systems mají v regionu svá významná vývojová centra.

Dnipro je čtvrtou nejčastější destinací ukrajinských IT specialistů. Pomáhá propojovat ukrajinské startupy

s investory si klade za cíl iniciativa Invest in Bravery, která letos v březnu pořádala konferenci v Praze. Příští ročník konference bude v Kyjevě letos na podzim.

V DNIPRU BY MOHLA SÍDLIT DALŠÍ ZASTOUPENÍ ČESKÉ DIPLOMACIE A BYZNYSU

Dnipro je klíčové pro eurointegraci Ukrajiny. Průmyslová a zemědělská síla regionu může pomoci stabilizovat národní hospodářství, což je další kritérium pro vstup do Evropské unie.

Podniky by však měly mít na paměti nestálou bezpečnostní situaci, která vyžaduje důkladné posouzení rizik. Orientace ve vyvíjejícím se regulatorním prostředí může být náročná, ale je nezbytná pro dodržování předpisů. Pomoci v tomto směru firmám může rozšiřující se síť kanceláří CzechTrade na Ukrajině, ale také zastupitelské úřady v Kyjevě a ve Lvově.

Dnipro je v současnosti centrem pozornosti oficiální česko-ukrajinské obchodní spolupráce. Hned jak to bezpečnostní situace dovolí, mohlo by v něm být zřízeno další diplomatické zastoupení na Ukrajině, vedle Lvovského. Také by následovala kancelář CzechTrade.

VZNIKL PROGRAM PRO SPECIÁLNÍ FORMU POJIŠTĚNÍ

Chybějící nabídku garančních programů ze strany multilaterálních institucí řeší pojištění skrze Fond Ukrajina. Vznikl loni v létě a poskytuje částečné zmírňování rizik spojených s obchodováním s válkou zasaženou zemí, která je tak nepo-

Dnipro má víc než milion obyvatel a je čtvrtým nejlidnatějším ukrajinským městem.

jistitelná standardním způsobem. Program zahrnuje vývozní záruky poskytované českou Exportní garanční a pojišťovací společností EGAP. Program je z důvodu návratnosti prostředků vysoce selektivní, perspektivním projektům však umožňuje zapojit se do rekonstrukce Ukrajiny se sníženým rizikem, což řeší chybějící nabídku garančních programů ze strany multilaterálních institucí.

FINANCE NA OBNOVU PŮJDOU TAKÉ Z EU

České Ministerstvo průmyslu a obchodu si v zapojení do rekonstrukce Ukrajiny klade realistické cíle, a to sice investice prostředků z Programu Ukrajina do projektů Capacity Building. Jde tedy především o přenos znalostí a expertní výměny.

Zároveň je to i cesta k zapojení se do velkých finančních schémat, která výhledově nabízí například EU Ukraine Facility, Evropská investiční banka nebo Evropská banka pro obnovu a rozvoj, protože předložené projekty musí mít alespoň základní projektovou dokumentaci a posouzení proveditelnosti.

S tím pomůže ukrajinské straně druhý český program, Aid for Trade – Ukraine. Již je evidován ukrajinský zájem převyšující finanční kapacitu programu, proto byl dočasně pozastaven příjem žádostí. Tyto dva zmíněné programy jsou poskytovány prostřednictvím Business klubu Ukrajina – platformy pro kterýkoli český subjekt, který se chce zapojit do rekonstrukce Ukrajiny.

Volba českého patronátu v Dněpropetrovské oblasti je přirozeným pokračováním clusteru českých firem, které zde působily již před válkou. Vedle toho navázal s touto oblastí spolupráci Jihomoravský kraj.

Dněpropetrovská oblast je ukázkou odolnosti v nejtěžších představitelných ekonomických i lidských podmínkách. Podniky, které zvažují vstup na ukrajinský trh, musí zvážit rizika i příležitosti a využít silných stránek regionu. Jeho odolnost, podpořená významnými infrastrukturními projekty a přílivem lidského kapitálu, mu dává předpoklady k silnému poválečnému růstu. ✖

Maria Gorbatova, Jakub Mareš
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Startupy v USA nejsou jen Silicon Valley

Není to jen Kalifornie nebo Texas. Obrovské technologické huby pro inovativní začínající firmy rostou i na severu USA. Tam vyrazila na konci dubna velká česká podnikatelská delegace vedená ministrem průmyslu a obchodu Jozefem Síkelou.

Americký startupový ekosystém láká inovativní firmy z celého světa a Česká republika není výjimkou. Díky příznivému podnikatelskému prostředí, velkému množství atraktivních a zkušených investorů a rozsáhlému domácímu trhu patří Spojené státy mezi nejatraktivnější destinace pro české startupové firmy. Loni přesáhly soukromé investice do startupů ve Spojených státech amerických hodnotu 170 miliard dolarů. Ačkoliv se jedná o pokles oproti předchozím letům, zájem investorů přetrvává. To dokazuje také skutečnost, že v minulém roce byl jeden z každých tří celkově investovaných dolarů v USA vložen právě do startupů zaměřených na umělou inteligenci.

DO ZÁMOŘÍ JELA HISTORICKY NEJVĚTŠÍ MISE

Když se řekne startupy a USA, nejčastější odpovědí je kalifornské Silicon Valley, ale ve skutečnosti je ve Spojených státech úspěšných startupových center mnohem víc. Na některé tyto destinace a příležitosti pro české startupy a inovativní firmy ukázala jarní cesta ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely do USA a Kanady, kterou doprovázela největší podnikatelská delegace v historii České republiky.

Mise zavedla české podnikatele do amerického Bostonu, Chicaga a Seattlu, které se řadí mezi top 20 globálních startupových ekosystémů. Jak uvedl ministr Síkela během svého projevu u kulatého stolu k podnikání a inovacím v Massachusetts Institute of Technology, vztahy Česka a USA jsou na historicky nejlepší úrovni a českým podnikatelům se otevírají nové příležitosti.

Mise zavítala mimo jiné do sídla společnosti ThermoFischer, která se zaměřuje na řešení v oblasti biotechnologií, farmacie či laboratorních služeb.

BOSTON: NEJLEPŠÍ VÝZKUM NA SVĚTĚ

Nejen historická kolébka americké revoluce, ale v současnosti také domov revolučního vývoje především v oblasti přírodních věd a AI. To je Boston. Podle hodnocení Global Startup Ecosystem Index se oblast Bostonu umístila na pátém místě celosvětově, v rámci USA pak na čtvrtém místě za tradičními centry San Francisco, New York a Los Angeles. K největšímu rozvoji dochází zejména v rapidně rostoucích odvětvích, jako jsou již zmíněné přírodní vědy a biotechnologie, zdravotnické technologie, AI a big data. Jen trh s AI technologiemi je aktuálně oceňován na téměř 100 miliard dolarů a předpokládá se, že jeho hodnota se v následujících letech znásobí.

Bostonský ekosystém těží z velkého množství talentu a výzkumu. Je tam celkem 24 univerzit a mnoho vě-

deckých institucí, jako jsou prestižní MIT či Harvard University. Výzkumné instituce, inkubátory a startupové ekosystémy se zde soustředí kolem Kendall Square, kterému se často přezdívá „the most innovative square mile on earth“. To lze přeložit jako označení „nejvíce inovativní míle na zemi“.

Centrum navštívil během zastávky v Bostonu také ministr Síkela a zdůraznil tak téma vědecké spolupráce, ale i význam akademických institucí jako technologických center pro startupy, které těží právě z výzkumu a transferu technologií. „Pro rozvoj moderní a konkurenceschopné ekonomiky je klíčové, abychom se zaměřili na produkty a služby s vysokou přidanou hodnotou. Návštěva MIT mi potvrdila, že právě spolupráce startupů s vědeckými institucemi může českým firmám výrazně pomoci s urychlením vývoje

a přenesením výsledků výzkumu do praxe. V této oblasti máme velký potenciál, který musíme využít,“ uvedl ministr.

Boston se také těší podpoře ze strany americké vlády, která se aktivně snaží stimulovat růst místního ekosystému. Prezident Joe Biden označil Boston jako jeden z klíčových technologických hubů, který tak získal prostředky na podporu rozvoje v odvětvích AI, kvantových technologií a biotechnologií v rámci amerického zákona CHIPS and Science Act. Tento zákon má za cíl podporovat odvětví navázaná na polovodičový průmysl a související technologie. Atraktivitu Bostonu zvyšuje také jeho strategická poloha relativně blízko k New Yorku. Z českého úhlu je výhodou nejen blízkost ke kanceláři agentury CzechInvest v New Yorku, ale také ke kanadskému trhu a místním hubům v Torontu.

CHICAGO: POKROK POSTAVENÝ NEJEN NA PRŮMYSLVÉM DĚDICTVÍ

Nejvýznamnějším ekonomickým centrem Středozápadu USA a také americké město s nejsilnější historickou vazbou na Českou republiku je Chicago. Sídlí v něm 31 společností ze seznamu Fortune 500, jako jsou značky Mondelez či Caterpillar. Město vyprodukovalo od roku 2021 na 12 startupových jednorozců, tedy společností s tržní hodnotou vyšší než jedna miliarda dolarů. Ty úspěšné se uplatňují zejména v oblasti softwarových řešení, informačních a finančních služeb či logistice. Zajímavé příležitosti pro startupy se v Chicagu soustředí také do oblasti přírodních věd, AI či big data.

Jedním z klíčů k úspěchu v USA je napojení na místní ekosystém a dostatečně dobré zázemí, což umožňují lokální akcelérátory a inkubátory, pro české zájemce také český Generální konzulát a zahraniční kancelář agentury CzechTrade. Místní ekosystém v Chicagu nabízí celou řadu možností. Akcelérátory jako chicagský Innovation Hub 1871 nabízí programy pro startupy ve všech fázích jejich rozvoje, naopak MxD se soustředí přímo na digitální strojírenství a kyberbezpečnost. Podnikatelské mise v tomto ohledu představují zajímavou příležitost, jak navázat prvotní kontakt

s těmito institucemi a seznámit se s jejich fungováním.

Další podporu a pomoc s expanzí na americký trh nabízí zahraniční kancelář CzechTrade v Chicagu, která poskytuje široké množství služeb pro inovativní firmy a nově také specializované služby pro startupy. Cílem těchto služeb je asistovat českým startupům při exportu, oslovování partnerů a vyhledávání obchodních příležitostí. Výhodou spolupráce se zastupitelskými úřady a zahraničními kancelářemi je znalost lokálního trhu včetně jeho specifik a vybraných příležitostí a především síť kontaktů.

SEATTLE: STARTUPY MEZI GLOBÁLNÍMI GIGANTY

Pacifický Seattle, důležité centrum amerického Severozápadu, se pro české firmy může zdát velmi vzdálenou destinací, ale díky místnímu bohatému startupovému ekosystému je toto město v centru dění. Vedle toho, že zde sídlí technologičtí giganti, jako jsou Microsoft, Amazon a AWS, vyprodukoval Seattle v posledních dvou a půl letech 17 startupových jednorozců a objem investovaného kapitálu dosáhl 23,5 miliardy dolarů. Aktuálně tam sídlí téměř 2500 startupů a jejich počet stále roste.

Dvěře do místního ekosystému pomohla otevřít podnikatelská mise ministra Síkely, prvního člena vlády, který kdy Seattle navštívil. Je to právě Seattle, který se soustředí zejména na vývoj softwaru, ale také big data, AI, zdravotnické technologie, potravinářské technologie a přírodní vědy.

Město je jedním z nejdíverzifikovanějších pracovních trhů v USA,

Foto: Shutterstock.com

Foto: MPO

Delegace měla možnost navštívit i centrum společnosti Microsoft zaměřené na problematiku potírání kyberkriminality.

kteří v kombinaci s více než stovkou technologických center založených firmami Microsoft, Amazon, Meta, Google a Apple nabízí tisíce expertů na AI a vývoj software. Z hlediska svého geografického umístění Seattle rovněž disponuje logistickou výhodou v podobě jednoho z nevytíženějších přístavů na světě a strategické blízkosti ke kanadskému Vancouveru, který je v první dvacítky nejlepších startupových center v Severní Americe, a také přirozenými vazbami směrem do Asie.

České firmy mířící do Seattlu mohou v současné době těžit z expertizy a podpory zahraniční kanceláře agentury CzechInvest v San Franciscu, která by měla být na konci roku posílena o nové zastoupení agentury CzechTrade.

V kombinaci se zdroji a příležitostmi, které nabízí místní ekosystém, by Seattle neměl chybět v hledáčku českých startupů se zaměřením na AI a software. „Startupová pilotní mise ministra průmyslu a obchodu do USA a Kanady potvrdila, že české startupy a technologické firmy mají americkému trhu co nabídnout ať už z hlediska inovací, či byznysového potenciálu,“ shrnuje David Müller, vrchní ředitel sekce EU a zahraničního obchodu na Ministerstvu průmyslu a obchodu, která má na starosti podporu exportu a mimo jiné přípravu obchodních misí. „Severní Amerika je obrovským a unikátním trhem se spoustou příležitostí, které se často mohou nacházet mimo ta ekonomická centra, jež jsou v Česku nejznámější. Boston, Chicago, Seattle a kanadské Toronto jsou jen příklady některých z nich a my jsme připraveni pomoci českým startupům se do nich dostat,“ dodal. ✖

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Východ Kanady? Koridor mezi Torontem a Waterloo je rájem inovativních firem

Provincie Ontario je motorem kanadské ekonomiky. Roste v ní velká základna firem zaměřených na kyberbezpečnost, umělou inteligenci i další progresivní obory.

„Žije zde čtvrtina obyvatel celé Kanady, najdeme tu vysokou koncentraci kvalitních univerzit a sídel velkých firem,“ říká Karolína Konicarová, ředitelka sdílené zahraniční kanceláře agentur CzechTrade a CzechInvest v Torontu.

► Které české společnosti už v Kanadě působí?

Úspěšně na kanadském trhu obchodují samozřejmě velké značky, jako je třeba Budějovický Budvar, který je nicméně v Severní Americe pouze pod značkou Czechvar. Dále zbrojařská značka Colt, která je od roku 2021 v českém vlastnictví. Delší dobu už poblíž Toronta působí také GZ Media, světová jednička ve výrobě vinylu, která od roku 2016 tvoří společně s kanadským distributorem značku Precision Record Pressing.

Úspěšná je tu také společnost EXACT Control System, která pronikla do západní provincie Alberta se svými technologiemi v důlním průmyslu, v provincii Ontario pak má projekty s unikátním řešením pro měření silnic. Nověji v Kanadě investuje také IT společnost Trask, která loni otevřela svoji kancelář přímo v Torontu.

► Jaká je obecně bilance obchodu s Kanadou?

Dovoz z Kanady do Česka lehce převyšuje nad vývozem opačným směrem. Nejvíce vyváženými položkami z Česka jsou stroje a zařízení, výrobky z kovů, díly pro motorová vozidla nebo materiály pro železnice. Naopak z Kanady se nejvíce ze zpracovatelského průmyslu dováží výrobky farmaceutického či leteckého průmyslu.

► Se kterými výrobky nebo službami se mohou Češi uplatnit konkrétně v oblasti Toronta a v okolních regionech?

Provincie Ontario a zejména koridor Waterloo–Toronto je velkým tech-

Foto: Shutterstock.com

Se třemi miliony obyvatel je Toronto nejlidnatějším městem a ekonomickým motorem Kanady. Metropolitní oblast zůstává nedaleká Ottawa, která leží také v provincii Ontario.

nologickým hubem. V první řadě se tedy nabízí příležitosti pro technologicky zajímavé a inovativní firmy. Vedle umělé inteligence, v níž je Kanada tahounem, patří mezi perspektivní obory třeba také kyberbezpečnost a jiná digitální řešení.

Koridor navazuje také na širší automotive a inženýrskou oblast Windsor – Ottawa. Velká podpora federální i provinční vlády teď míří zejména do čisté mobility, výroby a recyklace baterií a všeobecně do udržitelných řešení nejen v dopravě, ale i v energetice a dalších odvětvích. V Ontariu

Torontské inkubátory a akcelerátory jsou otevřeny i zahraničním startupům a podnikatelům. Velká část z nich nabízí takzvané startup visa programy, díky nimž je vstup na kanadský trh o něco snazší.

a zejména Quebecu je pak příležitost také v leteckém průmyslu. Velcí hráči se koncentrují zejména v okolí Montrealu a pro české firmy se nabízí příležitosti v jejich dodavatelských řetězcích. S leteckým ekosystémem v Quebecu má Česká republika už navíc navázány dlouhodobé vztahy.

► V Torontu a okolí je mnoho inkubátorů a akcelérátorů. Nakolik je mohou využít i české firmy?

Všeobecně jsou torontské inkubátory a akcelérátory otevřeny i zahraničním startupům a podnikatelům. Velká část z nich nabízí takzvané startup visa programy, díky nimž je vstup na kanadský trh o něco snazší. Možnosti pro české podnikatele jsou tak otevřené, zároveň je ale potřeba myslet na to, že u těch nejznámějších a nejprestižnějších inkubátorů je vysoká konkurence, a je tak potřeba mít nejen kvalitní produkt nebo službu, ale i skvělou prezentaci a rozmyšlenou strategii.

► Říká se, že Severní Amerika se kdysi neměla rozdělovat podél 49. rovnoběžky, ale spíš na východ a západ. Jak byste shrnula základní charakteristiku východu Kanady, kam spadá i nejlidnatější město Toronto?

Kanada je rozlohou druhá největší země na světě, žije v ní ale pouze necelých 40 milionů obyvatel. A z toho ještě většina podél hranic se Spojenými státy americkými. Je tedy nepřekvapivé, že kanadské provincie do značné míry kopírují svého jižního souseda.

Celkově je možné říct, že na východě Kanady je mnohem více znát evropský vliv, co se týče architektury i infrastruktury. Je tu také větší vliv francouzštiny, a to nejen v provincii Quebec, která má dokonce francouzštinu jako hlavní jazyk. Provincie Ontario, v níž leží i Toronto, je největším ekonomickým tahounem země. Žije zde čtvrtina obyvatel celé Kanady, najdeme tu vysokou koncentraci kvalitních univerzit a sídel velkých firem a celkově kancelářských zaměstnání. Zároveň je zde stále velmi silné například i klasické strojírenství.

► A naopak západní provincie, jako jsou Alberta nebo Britská Kolumbie?

Západ Kanady má rozhodně větší napojení na Asii i vzhledem ke geografické blízkosti. Historicky byly západní provincie silné zejména v zemědělství a v těžbě ropy a plynu. Častěji také mívají pravicovější a konzervativnější orientované provinční vlády.

Konkrétně Albertě bývá přezdívalo kanadský Texas. Výrazným rysem

těch nejzápadnějších provincií jsou také vysoké hory a nádherná příroda, do níž velmi rádi vyrazí místní stejně jako turisté. Takový ten klasický obrázek Kanady vysokých hor a blánky modrých jezer, který většinou máme jako Evropané v povědomí, bývá právě z Kanadských Skalnatých hor (Canadian Rockies) na pomezí Alberta a Britské Kolumbie.

► Jaký vliv mají na byznys místní vlády jednotlivých provincií?

Kanadu je potřeba vnímat jako unii různorodých provincií, jejich vlády mají zásadní rozhodovací pravomoci. To se projevuje i v soutěžení mezi jednotlivými provinciemi právě v lákání zahraničních firem a investorů. Liší se nejen rozdílnými daněmi a pobídkami pro podnikatele, ale například i požadavky na certifikace či vzdělání zaměstnanců. V některých oblastech tak i pro Kanaďana může být přesun za prací do jiné provincie podobný jako stěhování se do jiné země.

► Kladou na něco Kanaďané obzvlášť důraz z hlediska principů zodpovědného podnikání?

Na co se klade zejména v byznysu velký důraz, to je diverzita, respekt k menšinám a původním obyvatelům. Pro Kanaďany jsou diverzita a vzájemný respekt opravdu klíčové a od svých zahraničních obchodních partnerů očekávají totéž. Bývá to předmětem jednání – například jaké je zastoupení žen ve vyšších pozicích firmy, jak daná firma k těmto tématům přistupuje, zda má ve svých interních pravidlech nastavena nějaká

Foto: CzechTrade

V podstatě neexistuje, že by třeba v panelové diskuzi vystupovali pouze muži, říká k uplatňování diverzity v kanadském byznysu Karolína Konicarová.

opatření a podobně. V podstatě neexistuje, že by třeba v panelové diskuzi vystupovali pouze muži.

Každá veřejná akce také začíná s takzvaným land acknowledgment, tedy uznáním původním obyvatelům, že na tomto místě původně žili oni, a poděkováním, že dnes můžeme společně v tomto prostoru fungovat. Vzhledem k velmi komplikované historii vztahů s původními obyvateli je toto součástí snahy napravovat historické křivdy.

► Jak vést s Kanaďany obchodní konverzaci?

Kanaďané jsou neuvěřitelně přátelský národ a velmi rychle zapředete konverzaci v podstatě s kýmkoliv. Obzvlášť v místech, jako je Toronto, vůbec nikdo netuší, jestli jste místní nebo turista, a každý se tu velmi snadno bude cítit jako doma. Zároveň se i v obchodní komunikaci očekává na úvod krátký small talk: Pobavit se o tom, jaké máte plány na víkend a jaké je počasí, je součástí v podstatě každého rozhovoru, ať už se s danou osobou znáte, nebo spolu mluvíte poprvé. ✖

(red)

CzechTrade má zastoupení také v Calgary

Kanadské Waterloo, které získalo status města v roce 1816, přistěhovalci pojmenovali na počest vítězství nad Napoleonem v bitvě u stejnojmenného městečka v Belgii.

Proexportní agentura CzechTrade působí v Kanadě už od roku 2009 prostřednictvím své zahraniční kanceláře v Calgary. To je největší město provincie Alberta, která je známá hlavně svým ropným průmyslem. Druhé kanadské zastoupení, které CzechTrade spustil letos na jaře v Torontu, funguje v rámci sdílené zahraniční kanceláře společně s agenturou CzechInvest. Jde o jednu ze 14 sdílených kanceláří ve světě, kde obě české agentury využívají synergií. ✖

Foto: Shutterstock.com

VR Vitalis spojil rehabilitaci, hru a virtuální realitu

Ostravský startup VR Vitalis přináší originální nápad do zdravotnictví. Pacientům nabízí při rehabilitacích možnost cvičit tělo i mozek formou jednoduchých her ve virtuální realitě. Vedle domácího trhu už firma vstupuje také do Pobaltí nebo na Ukrajinu. Ve svém segmentu se chce stát evropskou jedničkou.

Foto: VR Vitalis

Na invalidním vozíku sedí částečně ochrnutý pacient. Na očích má 3D brýle, v rukou jednoduchý ovladač. A štípe dříví. Třeba tak vypadá v praxi neotřelé řešení, s nímž do oblasti zdravotních rehabilitací míří česká firma VR Vitalis. Lidé, kteří mají například kvůli zranění nebo Parkinsonově nemoci nějaké pohybové omezení, mohou spojit fyzické cvičení se zážitkem ve virtuální realitě.

Je to zábava a pacientům digitální svět umožní zakusit i to, co by v běžné realitě nezvládli. Třeba na virtuální lince chytat motýly. Testování systému navíc ukázalo, že pacienti při ponoru do sugestivní iluze zapomínají na bolest a na své

limity. Dokážou pak udělat kupodivu i ty pohyby, o nichž si mysleli, že je už nezvládnou.

Uživatel má na výběr z virtuálních prostředí – vidí třeba les, zahradu nebo mořské pobřeží. V těchto příjemných kulisách mu program předkládá jednoduché úkoly, které cvičí motoriku nebo kognitivní funkce mozku. Pacient musí například skládat kostky nebo obkreslovat předložený vzor.

Pro terapeutů, kteří na pacienta dohlížejí a dávají mu instrukce správného držení těla, je tak virtuální realita užitečnou pomůckou. Navíc jedna rehabilitační sestra může naráz pracovat třeba hned se třemi nebo čtyřmi klienty, kteří cvičí ve stejném počítačovém programu.

Pacienti zaujatí hrou částečně zapomenou na svá tělesná omezení a nepohodlí.

V ČESKU ZKOUŠÍ DIGITÁLNÍ CVIKY NA 40 PRACOVÍŠTĚ

Startup VR Vitalis přišel s prvním modulem pro takovou rehabilitaci na testovací úrovni před pěti lety. V současnosti nabízí několik desítek programů. A jen v České republice je zkouší už téměř 40 zdravotnických zařízení.

Z fáze nadšeneckého startupu se nyní projekt překlápí do plného byznysu, když peníze potřebné na drahý vývoj poskládal z různých zdrojů. „Zpočátku jsme rozjezd financovali jen z osobních prostředků. Vyhrali jsme i pár startupových soutěží, kde jsme také nějaké peníze získali. Vzhledem k tomu, kolik nás vývoj stojí, to sice byly kapky v moři, ale hodně nám to pomohlo v motivaci“, vysvětluje zakladatelka a majitelka firmy Jana Trdá.

Před dvěma lety firmě pomohl také projekt u agentury TAČR se zaměřením na virtuální rehabilitaci pacientů s Parkinsonovou chorobou. A nedávno proběhla dvě kola oslovení investorů, přičemž to druhé vyneslo pro růst firmy už solidních 15 milionů korun. „Teď se připravujeme na třetí kolo, protože máme hodně plánů. Aktuálně patříme mezi top tři poskytovatele podobné služby v Evropské unii a chceme být rozhodně evropskou jedničkou“, říká podnikatelka.

V základním týmu má firma VR Vitalis v současnosti 15 zaměstnanců a spolupracuje ještě s další patnáctkou zdravotnických expertů. Aktivní prodej svého vlnkového produktu spustil VR Vitalis loni na podzim, ale i za ten krátký čas už vyrostl tržby do současnosti ke čtyřem milionům korun. S letošním ročním obrátem firma cílí na metu 10 milionů korun.

VITALIS CHCE VYRÁBĚT I VLASTNÍ OVLADAČE

Jedna kompletní sada potřebná k digitální rehabilitaci zahrnuje 3D brýle, manuální ovladače, počítač zobrazující virtuální svět a samozřejmě samotné programové moduly. „Takový komplet vyjde včetně přídatného hardwaru pro rehabilitaci dolních

Foto: VR Vitalis

končetin a dalších „vymyšleností“ asi na 150 tisíc korun. Ale je to trochu zavádějící údaj, protože většina klientů si hardware i software kupuje jako roční licenci“, vysvětluje Jana Trdá. Systém je nabízen do zdravotnických a sociálních zařízení a počítá s odborným dozorem terapeuta, není tedy zatím určen pro domácí použití.

Společnost se nicméně chce zaměřit nejen na programy, ale i na vývoj vlastní řady jednoduchých ovladačů. Ty, které jsou v současnosti běžné v prodeji, jsou totiž uzpůsobeny hlavně pro hráče počítačových her. Mají spoustu tlačítek a páček a seniora nebo invalidního pacienta mohou mást. Proto chce Vitalis nabídnout vlastní zjednodušené ovladače, s nimiž bude snazší manipulovat.

V HLEDÁČKU JSOU NEMOCNICE OD BRITÁNIE PO THAJSKO

Ostravská firma jde zároveň bez zdržování do světa. Své programy aktuálně nabízí už v sedmi jazykových mutacích. Letos by chtěla dokončit vstup asi na pětici zahraničních trhů a má další ambice růst i mimo Evropu. „Naše řešení je již využíváno na Slovensku a na Ukrajině. V jednání jsme s Maďarskem, Německem a Velkou Británií, kam bychom se rádi dostali ještě letos. Distributory máme podepsané v Polsku a Pobaltí, ale tam je to čerstvé, takže prodeje ještě neproběhly. V průběhu příštího roku chceme pokrýt téměř celou Evropskou unii“, vypočítává Jana Trdá. „Řešíme administrativně také Thajsko a Spojené arabské emiráty. Tam máme distributory dohodnuty, ale jelikož jsou to země mimo EU, je

to administrativně poněkud náročnější“, pokračuje majitelka firmy.

PŘETÍŽENÉ ZDRAVOTNÍKY MÁ I POBALTÍ

Jana Trdá je přitom zkušenou podnikatelkou, pro niž je Vitalis už čtvrtým byznysovým projektem. Poprvé ale zakouší i zahraniční expanzi. Proto se rozhodla využít podporu proexportní agentury CzechTrade. Mimo jiné při vstupu do Pobaltí, tedy na trhy Litvy, Lotyšska a Estonska.

„Ještě před zahájením spolupráce jsem klienta upozornila na specifika těchto trhů, obzvláště na to, že v Lotyšsku se neplatí klasické povinné zdravotní pojištění. To v Lotyšsku ovlivňuje způsob a rozsah financování zdravotnictví“, říká Věra Všeticková, ředitelka zahraniční kanceláře CzechTrade Pobaltí.

„Naopak výhodou těchto trhů je flexibilita místních partnerů, jejich otevřenost novým řešením. Zvláště těm chytrým, inovativním a digitálním. Přetížení zdravotnického personálu, který se zabývá fyzioterapií a rehabilitací, je pravděpodobně problém, s nímž se potýká řada evropských zemí, nejen Pobaltí. Nicméně právě palčivost tohoto problému, jenž VR Vitalis pomáhá zmírnit, vnímám jako zásadní“, podotýká Věra Všeticková.

Kancelář CzechTrade nejprve v Pobaltí vytypovala pro ostravskou firmu potenciální obchodní partnery, přičemž dobrým místem pro jejich osobní oslovení byl i veletrh Medbal-tica 2023 v Rize.

Česká firma si ze zpracovaného seznamu vybrala čtrnáct potenciálních partnerů k oslovení. Výběr pak

I člověk s Parkinsonem může ve virtuální realitě naštipat hromadu dříví. A bez rizika úrazu.

ještě zúžila na šest vhodných kandidátů, s nimiž následně absolvovala osobní jednání v Rize. „Zcela klíčový pro úspěch společnosti byl příjezd jejich zástupkyň do Rigy a účast na předem domluvených schůzkách. Některá z těchto jednání se uskutečnila v reprezentativních prostorách Zastupitelského úřadu ČR v Rize, což dodalo jednání na prestiži. Právě osobní setkávání s partnery z Pobaltí a rychlá flexibilní komunikace je v regionu zcela zásadní pro obchodní úspěch. Nejčastější výtkou Lotyšů, Litevců a Estonců vůči Čechům je pomalá komunikace“, vysvětluje Věra Všeticková. „Díky osobním schůzkám a praktickým ukázkám se VR Vitalis dostal do pohodlné pozice, kdy si mohl vybírat distributora pro pobaltský trh z několika kandidátů. S jedním z nich již spolupráci zahájil“, dodává Věra Všeticková.

DIGITÁLNÍ CVIKY POMOHOU I PO MRTVICI

Tuzemští lékaři a terapeuti, kteří novou formu rehabilitace zkoušejí, novinku oceňují. „Prostředí virtuální reality obohacené herními prvky je pro pacienty velmi motivující a chyby, které pacient udělá během cvičení, jsou okamžitě viditelné a mohou být hned napraveny“, komentuje Šárka Baníková, primářka Kliniky rehabilitace a tělovýchovného lékařství FN Ostrava. Jde o jednu z nemocnic, kde nové řešení zkouší už od roku 2020.

David Školoudík, prodáván pro vědu a výzkum Lékařské fakulty Ostravské univerzity, uvádí, že taková rehabilitace může pomoci mimo jiné lidem s roztroušenou sklerózou nebo pacientům po mozkové příhodě. „Používáním specifických cviků ve virtuální realitě by mohlo dojít nejen k rychlejší úpravě postižených funkcí, ale také ke zpomalení progresu hybných poruch a u některých onemocnění dokonce k oddálení nástupu prvních příznaků, například u pacientů v časných fázích Parkinsonovy nemoci“, uvádí David Školoudík.

Digitální síle odborníci evidentně věří. A věří jí i majitelka Vitalisu Jana Trdá. Ta dodává, že investice do využití virtuální reality ve zdravotnictví nyní rostou meziročně téměř o 40 procent. **x**

Podívejte se na rozhovor s majitelkou VR Vitalis Janou Trdou

Tomáš Stingl

Plán dynastie truhlářů? Prodávat nábytek i tisíc kilometrů od Valašska

Už v páté generaci si v rodině Jelínků ve Valašském Meziříčí předávají z otce na syna truhlářské řemeslo. Rodinný podnik má tradici delší než 125 let a teď chce víc rozšířit prodej nábytku z pravého dřeva do dalších evropských zemí. V nové strategii vsadil na kvalitní design.

Když chce firma Jelínek – výroba nábytku symbolicky ztvárnit svou historii, volí přirovnání k letokruhům rozříznutého kmene stromu. Ten symbol dobře sedí. Ve firmě z Valašska se už od jejího založení v roce 1897 všechno točilo kolem dřeva. A podnik každý rok trochu povyroste.

Dnes v něm začíná pracovat už pátá generace podnikatelské dynastie. Výrobce matrací, postelí, židlí a dalšího nábytku z kvalitního masivu si i v éře nejruznějších syntetických materiálů drží své zákazníky, kteří pořád věří klasickému přírodnímu dřevu a poctivému řemeslu. Podnik mívá roční obrát mezi 80 až 110 miliony korun a práci dává 75 zaměstnancům. Vedle postelí vyroběných na míru podle přání zákazníka nabízí také matrace – od roku 1992 jich firma dodala přes 200 tisíc.

OBJEDNÁVKY PŘICHÁZEJÍ AŽ Z VIETNAMU NEBO KANADY

Vedle tuzemských zákazníků firma prodává také k sousedům – na Slovensko a do Rakouska to mají z Valašského Meziříčí coby kamenem dohodil, odbyl ale roste i v Německu a Maďarsku a jednotlivé objednávky přicházejí i z tak vzdálených trhů, jako jsou Vietnam nebo Kanada. Kusové prodeje firma registruje už také ve Španělsku.

Právě zvýšení odbytu na starém kontinentu jmenuje jako vizi firmy pro nejbližší období Tomáš Jelínek, který je představitelem čtvrté generace a podnik v současnosti vede společně se svým bratrem. „Chceme rozšířit prodej našeho nábytku na evropském trhu v okruhu tisíc kilometrů od Valašského Meziříčí,“ říká.

K souhře jednotlivých rodinných členů uvnitř podniku podotýká, že každý má jasně vymezenou svou kom-

petenci, takže spolupráce dobře funguje. „Já mám na starosti ekonomiku, bratr Daniel výrobu a synovec David obchod a marketing. Větší investice a záměry konzultujeme společně. Ke sporům nedochází.“

TRADICI PŘERUŠILI JEN KOMUNISTÉ A KRIZE

Počátky firmy sahají až do roku 1897, kdy spustil výrobu dřevěného nábytku ve Valašském Meziříčí podnikatel Josef Volek. Jeho dceru si vzal za manželku původně zaměstnanec Jindřich Jelínek, který se později ujal vedení celého podniku. Dovedl ho k velkému rozkvětu, výroba ale byla dočasně přerušena ve 30. letech minulého století kvůli tehdejší globální hospodářské krizi.

Dalším těžkým obdobím byla éra komunismu. Firma byla znárodněna v roce 1949. Tehdejší hlava rodiny Vlastimil Jelínek nicméně dále vedl své syny Daniela a Tomáše k truhlářskému řemeslu. Ti se po sametové revoluci rozhodli, že podnik znovu přivedou k životu. Rodina dostala zpátky v restituci bývalé sídlo podniku, které ale bylo v dezolátním stavu. Firma nicméně historickou budovu zrekonstruovala a postupně se rozrostla i do dalších prostor.

Dnes se na jejím vedení už aktivně podílí i nejmladší z rodu Jelínků David, který se připravuje na roli pokračovatele dynastie. „Ve firmě mě nejvíce baví to, že můžu pokračovat ve smysluplné práci, kterou začal můj prapradědeček, a snažit se naplňovat jeho motto: Poctivou prací získat důvěru zákazníků,“ shrnuje ve vizitce firmy David Jelínek.

NEJTĚŽŠÍ JE SEHNAT ŘEMESLNÍKA

V poslední době musel výrobce nábytku stejně jako jiné tuzemské podniky řešit několik výzev najednou. Na jedné straně zdražení vstupů – energií i materiálů – na straně druhé pokles poptávky od našich zákazníků. Přece jen je nábytek zbytná

Nemalá část výroby – například zabrušování hran nábytku – je stále poctivou manuální prací.

záležitost oproti potravinám a teplu,“ chápe Tomáš Jelínek. Navíc přetrvává nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců, bez nichž se právě výroba nábytku a matrací na míru neobejde. „Nedostatek je zejména patrný u vyučených řemeslníků, například vůbec nemůžeme sehnat čalouníka.“

Na současné poměry v ekonomice ale firma zareagovala proaktivně. Náklady snižuje přes úsporné technologie. „Růst cen energií se nám daří částečně eliminovat nákupem nových úspornějších strojů. Dále také díky instalaci fotovoltaiické elektrárny včetně bateriového úložiště a díky výměně zářivek za úsporná LED svítidla,“ vysvětluje Tomáš Jelínek. Zbytkové dřevo a piliny, které vzniknou při výrobě jako odpad, firma využívá k sušení dřeva a k vytápění výrobní haly i kanceláří.

NOVÝ DESIGN DOSTALY POSTELE I CELÁ ZNAČKA

K zákazníkům pak firma v posledních letech promluvila přes inovovaný design. V něm skloubila poctivou řemeslnou tradici s moderním vzhledem a ergonomií. Oslovila designéra Jaroslava Juřicu, kterého si vybrala z Adresáře designérů CzechTrade. Díky internímu projektu agentury

KDE NAJÍT DOBRÉHO DESIGNÉRA?

Svého designéra Jaroslava Juřicu našla rodina Jelínků v Adresáři designérů CzechTrade. Jde o jednu z aktivit Design Centra CzechTrade, jehož posláním je propojovat kreativní a podnikatelskou sféru a podporovat export rozvojem funkčního designu výrobků. Adresář slouží ke zprostředkování kontaktů na dodavatele designérských služeb. Využívají ho především zájemci o podporu z operačních programů Evropské unie, Národního plánu obnovy, ale také odborná veřejnost, novináři nebo školy. Svého designéra si mohou zájemci vybrat na stránkách adresáře – www.designers-database.eu. **X**

Židle či pohovky z řady Candy jsou nezaměnitelné díky svému nízkému profilu.

CzechTrade Design pro konkurenceschopnost, který využíval prostředky z EU, firma Jelínek dvakrát získala finanční podporu na služby designéra. „Poprvé obdržela podporu ve výši 56 tisíc korun na vytvoření designu ložnice z masivního dubu. Podle návrhu Jaroslava Juřici se dodnes vyrábí postel z masivu Amanta, která v roce 2016 obdržela ocenění Asociace českých nábytkářů Nábytek roku,“ říká vedoucí Design Centra CzechTrade Zuzana Sedmerová.

Dalším společným počinem firmy a Jaroslava Juřici byla už celá kolekce sedacího nábytku Candy. I na její design firma čerpala podporu z interního projektu CzechTrade Design pro konkurenceschopnost, a to ve výši 50 tisíc korun.

Zuzana Sedmerová vysvětluje, že nový přístup rodiny Jelínků neskončil jen u návrhů jednotlivých modelů nábytku. Designér jim doporučil celkovou regeneraci značky. „V rámci strategie navrhl postupně nahrazovat celé portfolio novými produkty, které by naplňovaly různé potřeby klientů. A to jak z hlediska funkčnosti, tak estetiky. Rovněž doporučil vizuální identitu, která by definovala nový přístup a sjednotila jednotlivé prvky komunikace. Ve svých doporučeních zohlednil také možnosti, které výrobní technologie firmy nabízela, ale dříve nebyly plně využívány,“ říká Zuzana Sedmerová.

NÁBYTEK NEMÁ BOLET ANI NA DOTEK, ANI NA POHLED

Promyšlený design, který firma z Valašska rozvíjí, klade důraz i na ergonomii. Firma si zvolila slogan „Dotek ani pohled na náš nábytek ne-

bolí“. Například všechny ostré hrany výrobků jsou proto – často ručně – zabroušeny. Dvojnásob se na ergonomii zaměřila řada ortopedických matrací Sára. Firma zákazníkům umožňuje, aby si matraci na více než čtvrt roku vyzkoušeli a případně ji zdarma vrátili nebo vyměnili, přičemž spát na ni formou takového testu mohou plných 101 nocí. Vracené matrace firma daruje neziskovým organizacím.

Rodina Jelínků jde s dobou i v dalších službách a tradiční řemeslo spojila s moderními technologiemi. Zájemcům tak v současnosti nabízí třeba 3D vizualizaci místnosti s návrhem nábytku vyrobeného na míru. Takový návrh představí zákazníkům i online. V souladu se současným trendem je i využití ekologických materiálů, jako je třeba přírodní olej na povrchovou úpravu nábytku.

Kombinace tradičního řemesla a zodpovědného podnikání vyneslo firmě v poslední době několik prestižních značek a ocenění. Mimo jiné to byla už šestkrát visačka Czech Made.

Dalším úspěchem pak bylo druhé místo v posledním ročníku soutěže PwC Firma roku ve Zlínském kraji. Odborná porota přitom ve svém odvodnění poměrně přesně vystihla, v čem spočívá síla tohoto rodinného podniku z Valašska: „Jejími zákazníky jsou lidé, kteří vyznávají trvalou hodnotu přírodního dřeva. Značku se podařilo na českém trhu etablovat jako synonymum kvalitního nábytku z masivního dřeva,“ shrnula porota soutěže. V historii firmy Jelínek tak můžou utěšně přibývat další silné letokruhy. **X**

Tomáš Stingl

Rodinný podnik v současnosti vedou (zleva) Daniel, David a Tomáš Jelínkovi.

Naše vize pro Maroko? Vlastní pobočka v Casablance, říká vývozce relé

Moravská společnost ELKO EP je světový hráč ve výrobě průmyslové a domácí automatizace. Vyvází už do více než 70 zemí. V současnosti chce posílit svou přítomnost v Maroku, které vnímá jako bránu na africký kontinent.

Jestli jednou bude někdo sepsovat dějiny porevolučního podnikání v České republice, může si jako prototypový příběh vzít třeba společnost ELKO EP ze Zlínského kraje. Ta kdysi vznikla jako klasická garážová firma. V roce 1993 ji zakládal podnikatel Jiří Konečný v malé vesničce Roštění v garáži o ploše pouhých 20 metrů čtverečních. Jeho prvním výrobkem byla spínací jednotka pro elektrické vytápění.

Později se ale firma posunula do nedalekého města Holešov, kde má centrálu dodnes, a postupně se vypracovala ve světového hráče. Holding nyní provozuje pobočky ve 14 zemích světa a vyvází už na víc než 70 zahraničních trhů. „Příběh Elka začal podobně jako u jiných firem – v garáži. Zde jsem začal vyvíjet a pájet svá první elektronická relé. Postupně jsem do výroby zapojil celou rodinu i ulici. Dnes je nás v holdingu po celém světě více než 340,“ shrnuje ve videovizitce společnosti její majitel Jiří Konečný.

Firma vyrábí elektroniku pro využití v domácnostech, kancelářích, průmyslových prostorách či hotelích nebo restauracích. Zaměřuje se především na dodávky relé, bezdrátové instalace a nabízí také řešení v duchu internetu věcí nebo chytrých měst. Od roku 2006 zdokonaluje svůj systém iNELS, což je ucelený systém elektroinstalace, který nabízí pro budovy řešení à la „vše v jednom“.

V AFRIČE CHCE ZNAČKA AUTOMATIZOVAT HOTELY ČI NEMOCNICE

Nejsilnější pozici má holding logicky na starém kontinentě – v oboru

drátové a bezdrátové elektroinstalace se firma vypracovala na evropskou dvojku. Rozsáhle dodává také do Asie, například na indický nebo vietnamský trh. Zkušenosti už ELKO EP nasbíralo také v arabských zemích, jako jsou Saúdská Arábie nebo Spojené arabské emiráty.

I z těchto poznatků těžila při vstupu do Maroka, přes které chce víc otevřít celý africký kontinent. „S marockými partnery spolupracujeme již mnoho let. Tradičně dodáváme časová a monitorovací relé. Jedná se o tisíce kusů ročně,“ uvádí Jan Kapitanov z exportního oddělení společnosti. Firma chce teď nicméně svou pozici v Maroku posílit.

Mezi oblíbená řešení od moravské firmy patří elektronické systémy pro řízení chytré domácnosti.

„Mou osobní vizí je otevření vlastní pobočky v Casablance. Vnímáme Maroko také jako bránu do Afriky,“ říká Jan Kapitanov.

Značka hodlá v severoafrické zemi nabízet svá ucelená řešení elektroinstalací. „Koncem loňského roku jsme se zúčastnili mise pořádané agenturou CzechTrade do Casablanky s cílem najít vhodné partnery pro naše systémy pro automatizaci budov. Od rodinných rezidencí až po komerční objekty, jako jsou hotely, nemocnice nebo kancelářské budovy,“ vysvětluje Kapitanov.

NOVOU PŘÍLEŽITOSTÍ JSOU INTELIGENTNÍ DOMÁCNOSTI NEBO ÚSPORA ENERGIÍ

Podle Jakuba Atarsii, ředitele zahraniční kanceláře CzechTrade Maroko, je na tamějším trhu hned několik typů zákazníků, kteří mají o takové výrobky zájem. „Mezi ně patří stavební společnosti a developři, kteří pracují na nových rezidenčních a komerčních projektech.

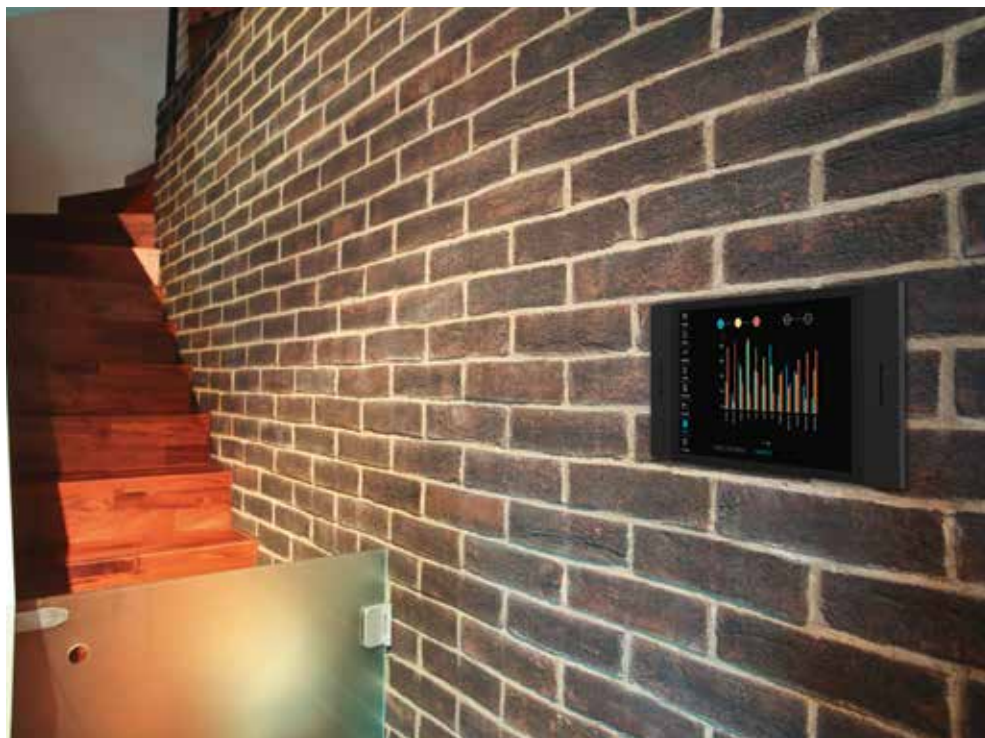

Foto: ELKO EP

Nástěnné ovladače nabízí český výrobce ve stylovém provedení z luxusních materiálů – ze saténové mosazi, broušeného stříbra nebo starožitné mědi.

Dále průmyslové podniky, které hledají způsoby, jak optimalizovat svou výrobu. A zájem mají také poskytovatelé energetických služeb zaměřených na obnovitelné zdroje a zlepšení energetické efektivity. Dalším zajímavým trendem posledních let je rostoucí zájem o inteligentní domácí systémy a automatizaci budov,“ vypočítává Jakub Atarsia.

Ten zároveň připomíná, že v Maroku rostou vládní i soukromé projekty zaměřené na modernizaci infrastruktury a zvýšení energetické efektivity. „V ELKO EP si jako jedni z mála uvědomují tento potenciál a ukázalo se, že jejich relé a časovače jsou klíčovými komponenty pro řadu aplikací včetně řízení světel, vytápění, ventilace a klimatizace. To jsou oblasti, kde Maroko usiluje o snížení spotřeby energie.“

Jan Kapitanov potvrzuje, že moravská firma vidí v těchto nových projektech velký potenciál: „Avizované globální projekty v Maroku jsou pro nás výzvou. Chceme takzvaně být při tom. Maroko je navíc blízké francouzským elektrickým normám stejně jako Česká republika, tudíž naše výrobky jsou z hlediska technického plně připraveny pro tamější trh.“

MAROKO PŘEVZALO VĚTŠINU EVROPSKÝCH STANDARDŮ

Jan Kapitanov připomíná, že holding mohl zužitkovat předchozí zkušenosti z jiných států. „Jelikož exportujeme do více než 70 zemí světa,

Výhodou při dodávkách spínačů a dalších elektronických součástek do Maroka je fakt, že země převzala většinu evropských norem.

Podívejte se na rozhovor, v němž Jakub Atarsia představuje příležitosti v Maroku

Společnost ELKO EP

Přední světový výrobce elektronických zařízení pro rezidenční stavby, průmysl či infrastrukturní projekty loni oslavil 30 let existence. Má pobočky ve 14 zemích světa, veškerý vývoj a výroba jsou ale stále soustředěny do centrály společnosti v Holešově ve Zlínském kraji. Holding má celkově přes 340 zaměstnanců a roční obrat se pohybuje nad hranicí 20 milionů eur. Export a zahraniční pobočky holdingu zajišťují asi dvě třetiny odbytu, zbytek připadá na prodeje doma v České republice. Mezi více než 70 exportními cíli firmy jsou například Německo, Španělsko, Ukrajina, Turecko, Indie nebo Spojené státy americké. x

máme zkušenosti v přípravě zásilek a dokumentů i pro hladký import do Maroka. Chápeme jejich požadavky a operativně se umíme přizpůsobit. Vlastníme několik poboček v arabsky mluvícím světě, a tudíž kulturní odlišnosti pro nás nejsou novinkou ani překážkou,“ říká exportér.

Podle Jakuba Atarsii je právě Maroko obchodně nakročeno směrem k Evropě nejen díky geografické blízkosti, ale také díky historickým vazbám zejména s Francií. „Přijalo mnoho evropských, respektive francouzských standardů ve většině sektorů. Tato shoda norem je značnou výhodou pro české firmy. Produkty a služby, které již vyhovují evropským normám, totiž mohou být na marocký trh integrovány s minimálními úpravami. To nejen zjednodušuje export, ale také snižuje potenciální náklady a byrokracii,“ říká.

Jakub Atarsia zároveň povzbuzuje další české vývozce, aby obchod se severoafrickou zemí zvážili: „Maroko vnímám jako zemi na průsečíku afrického a evropského kontinentu, která představuje unikátní a strategicky významný trh pro export téměř všech produktů. Tato specifická poloha z něj činí bránu do Afriky, což je region s rychlým rozvojem a rostoucí poptávkou po technologických inovacích a efektivních řešeních,“ uzavírá. x

Tomáš Stingl

Korejci chtějí letět na Měsíc, ze Švédska bude první nekuřácká země světa

Zprávy ze zahraničí, doporučení pro obchodování nebo novinky o trendech v byznysu přinášíj přímo ze světových metropolí zahraniční kanceláře agentury CzechTrade.

SKANDINÁVIE

Švédsko stojí na prahu historické změny: Stává se zcela nekuřáckou zemí

Přístup Švédů ukazuje zajímavou cestu ke zdravějšímu životu bez kouře díky alternativním nikotinovým produktům. Severský stát se významně přibližuje k označení zcela nekuřácké země. Podle zprávy No Smoke Less Harm má Švédsko velmi nízkou míru nemocí a úmrtí souvisejících s kouřením, a to navzdory vysoké spotřebě nikotinu.

Klíčem k tomuto úspěchu je způsob konzumace nikotinu. Švédové totiž přešli na alternativy cigaret, jako jsou snus – žvýkáci nikotinové sáčky. Díky tomu se výrazně snížila míra kouření. Zatímco v roce 1960 kouřilo 49 procent populace, v roce 2022 to bylo už jen 5,6 procenta dospělých. V ostatních zemích EU kouří v průměru 23,5 procenta dospělých.

Přestože téměř čtvrtina dospělých ve Švédsku denně užívá nikotin, inciden-

ce rakoviny je o 41 procent nižší než evropský průměr a úmrtí souvisejících s tabákem je méně než polovina oproti EU. Švédský přístup k bezpečnější konzumaci nikotinu tak může být i inspirací pro ostatní země světa. ✖

CzechTrade Skandinávie

Velkou oblibu si ve Švédsku získaly sáčky snus se šňupacím tabákem.

Foto: Shutterstock.com

JIŽNÍ KOREA

Kosmická agentura KASA startuje, plánuje i misi na Mars

Vesmírná agentura Jižní Koreje oficiálně zahájila provoz. Pod zkratkou KASA neboli Korea AeroSpace Administration bude řídit vesmírnou politiku Jižní Koreje a podporovat růst tamějšího kosmického průmyslu.

Byla založena v Sacheonu, asi 300 kilometrů jižně od Soulu, a postupně obsadí přes 290 pracovních pozic. „Založení KASA je milníkem k tomu, aby se Jižní Korea mohla stát velmocí ve vesmírné ekonomice. Pomůže vytvořit soukromý ekosystém vesmírného průmyslu,“ řekl Yoon Young-bin, šéf KASA. Ten slíbil, že rozšíří roli soukromého vesmírného průmyslu, aby posílil konkurenceschopnost země v tomto sektoru v nové vesmírné éře, kde soukromé společnosti aktivně vedou inovace ve vesmírných technologiích s větší ekonomickou proveditelností. KASA bude mít na starosti vytváření národní strategie v oblasti vesmíru, provádění výzkumných a vývojových projektů, podporu talentů, rozvoj průmyslu a podporu mezinárodní spolupráce. Povede také národní vesmírné programy, jako je plán na přistání korejské kosmické lodi na Měsíci v roce 2032 a na Marsu v roce 2045. ✖

CzechTrade Jižní Korea

INDIE

Eldis dodá letištím dalších dvacet radarů

Společnost Eldis Pardubice, český výrobce radarových systémů, znovu uspěla v Indii. Získala tam kontrakt na dodávku 20 nových radarů. Tento krok posiluje dominantní postavení Eldisu v indickém vzdušném prostoru, kde české radary už nyní zajišťují rozsáhlé pokrytí.

Nový tendr je na 11 kombinovaných radarů PSR/MSSR a devět sekundárních radarů MSSR, které posílí novou i stávající letištní infrastrukturu. První dva radary mají být dodány na letiště Jewar a New Mumbai dokonce ještě letos. Tendr byl vypsan z programu India's Vision 2040, který předpokládá dramatický růst civilního letectví, v čemž může hrát společnost Eldis výraznou roli. „Tato zakázka v hodnotě vyšších stovek milionů korun je důkazem našeho pevného partnerství a dobré pověsti v Indii,“ říká Filip Vogel, obchodní ředitel společnosti Eldis Pardubice a vedoucí společnosti Eldis India.

Vedle této významné zakázky plní Eldis také klíčovou zakázku na 11 kombinovaných radarů pro indické námořnictvo a pobřežní stráž. Firma vyhrála

i výběrové řízení na přesné přibližovací radary nové generace pro společnost HAL, přední leteckou společnost spadající pod indické ministerstvo obrany.

Úspěch společnosti Eldis se neomezuje pouze na Indii. Inovativní radarové systémy společnosti jsou v provozu v téměř 30 zemích na čtyřech kontinentech. Mezi pozoruhodné projekty patří instalace radarů nové generace pro polskou PANSa, norské letectvo, německou armádu a Turecko prostřednictvím exportní agentury CSG, Excalibur International. Vedle toho Eldis dosáhl významných úspěchů v Maroku a Indonésii. „Naše radary nové generace mění pravidla hry,“ vysvětluje Vogel. „Jsou nezbytné pro účast ve výběrových řízeních pod dohledem Eurocontrolu a v současné době jsou nasazovány v Indonésii v rámci velkého projektu se společností Excalibur International. Nedávná výstava Airspace Geneva ukázala solidní mezinárodní zájem o produkty Eldis,“ dodal zástupce společnosti. ✖

CzechTrade Indie

RUMUNSKO

Bukurešť staví nové metro na letiště Otopeni

Na lince M6, která spojuje bukurešťskou síť metra s letištěm Otopeni, byly zahájeny práce. Novou trať spolufinancují rumunská vláda, Evropská unie a půjčka od japonské vlády. „Zahájili jsme práce na úseku Tokio, jak nazýváme stanici v nákupním komplexu Băneasa, až po stanici 1 Mai. Práce probíhají téměř na všech stanicích v tomto úseku, takže brzy začneme vrtat,“ řekl Mihai Barbu, prezident správní rady společnosti Metrorex. Linka prochází nákupním komplexem Băneasa a spojuje 1 Mai a budoucí stanici Otopeni.

Obyvatelé Bukurešti se ale obávají, že tento projekt bude zpožděn, stejně jako tomu bylo u metra Drumul Taberei, které mělo být podle slibů dokončeno za tři roky, ale skončilo projektovou fází, která trvala 12 let, a realizační fází, která trvala dalších devět let. „Nyní děláme věci

jinak, aby se to neopakovalo, a pokud vše půjde podle našich předpovědí, do konce roku 2027 by cestující měli být schopni jet metrem do Otopeni, pokud se nestane nic nepředvídaného. Jsou to ještě tři roky,“ řekl Barbu.

Předseda správní rady společnosti Metrorex také oznámil nová rozšíření a projekty pro další linky, které propojí jižní lokalitu Berceni s linkou metra. „Radnice čtvrtého obvodu má v úmyslu vybudovat další tři stanice v lokalitě Berceni, které překračují železnici a silniční okruh a zasahují do okresu Ilfov. Společně s radnicí čtvrté městské části máme projekt, jak se dostat do Jilavy. Snažíme se oslovit co nejvíce lokalit v okrese Ilfov, lokalit, které se hodně rozvíjely z hlediska nemovitostí,“ řekl Barbu. ✖

CzechTrade Rumunsko

KANADA

Vláda investuje 360 milionů dolarů do biotechnologií

Kanadská vláda bude investovat více než 360 milionů kanadských dolarů skrze fond pro inovace Canada Foundation for Innovation (CFI) na zlepšení infrastruktury výzkumu a výroby v oblasti biotechnologií určených pro zdravotnictví. Fond CFI pomáhá kanadským veřejným institucím připravit se na pandemii a výzvy pro zdravotnictví.

Nová investice má podpořit 14 infrastrukturních projektů zabývajících se identifikací a monitoringem patogenů pomocí nových technologií a vylepšením stávajících procesů pro jejich vyšší spolehlivost, adaptabilitu a možnost rychlého navýšení výroby. Vybrané projekty mají posílit spolupráci napříč veřejnými a soukromými aktéry v kanadském biotechnologickém ekosystému pro dosažení maximálního výzkumného potenciálu. Fond klade zvláštní důraz na výzkum a vývoj v oblasti očkování, antibiotik a imunitních terapií. ✖

CzechTrade Kanada

▲
Další aktuality ze světa můžete každý den sledovat na webu CzechTrade

Metro se v Bukurešti rozrůstá od otevření prvního úseku v roce 1979.

Foto: Shutterstock.com

Foto: FerMato

Omáčky FerMato vyrobené z jihomoravských rajčat vydrží podle výrobce díky přidanému jablečnému octu až rok mimo ledničku.

Oves, sója nebo ušlechtilá plíseň. Organizace ProVeg podpořila inovativní potraviny

První rok existence má za sebou exportní aliance ProVeg. Podporuje prodej českých produktů rostlinného původu. Třeba veganského burgeru s klíčenou fazolí nebo jogurtu z ovsa. Výrobci chtějí nabídnout alternativu k masu a dalším živočišným potravinám.

Nahradit ve světě do roku 2040 polovinu masa a dalších potravin živočišného původu rostlinnými a kultivovanými potravinami. Tak zní ambiciózní vize mezinárodní organizace ProVeg International. Ta má přímé zastoupení už ve 12 zemích světa a pracuje pro ni více než 200 lidí. Zároveň se stala platformou pro výrobce, kteří se zaměřují na tento typ potravin. ProVeg také úzce spolupracuje s agenturami OSN zaměřenými právě na problematiku potravin a životního prostředí.

NOVÁ ALIANCE MÁ V ZÁDECH HNED DVA SILNÉ PATRONY

ProVeg má i svou českou odnož, která na konci roku 2022 založila ve spolupráci s tuzemskými potravinářskými firmami uskupení ProVeg Czech Export Alliance. Podniky tak spojily síly, aby měly díky spolupráci větší šance při vývozu svých výrobků do světa.

Podobnou exportní alianci už dříve vytvořili české pivovary nebo výrobci vodohospodářských technologií. V jejich případě šlo ale o ad hoc nově vzniklé spolky. Aliance potravinářů má tu výhodu, že se může opřít o již existující zázemí a prověřené know-how organizace ProVeg, která ve světě funguje už od roku 2017. A z druhé strany může aliance těžit zároveň z podpory agentury CzechTrade, která nabízí takovým exportním spolkům zvýhodněné služby.

Do ProVeg Czech Export Alliance zatím vstoupilo sedm tuzemských potravinářských firem. Jsou to společnosti FerMato, Janova pec, Kojibakers, Ovegano, Semix Pluso, SimplyMix a Soyka BIO. Podle Evy Hemmerové, komunikační manažerky ProVeg Česko, je pro ně jedním z hlavních přínosů vzájemná výměna informací o dobré praxi při exportu. „Všichni členové mají také přístup k aktuálním spotřebitel-

ským průzkumům, což umožňuje lépe porozumět poptávce a preferencím spotřebitelů a spotřebitelek v cílových zemích,“ podotýká Eva Hemmerová.

Další výhodou synergie je také společná propagace v zahraničních médiích. „Jako příklad bych vyzdvihla spolupráci se zahraničním magazínem Vegconomist, který je významným zdrojem B2B informací pro odborníky a odbornice z oboru. Tato spolupráce umožňuje členům aliance prezentovat své produkty širšímu publiku v online prostředí,“ zmiňuje koordinátorka ProVeg Czech Export Alliance Aneta Kudolániová.

VYDRŽÍTE MĚSÍC BEZ MASA, PTÁ SE KAMPAŇ VEGGIE CHALLENGE

K hodně viditelným počínům iniciativy ProVeg patří kampaň Veggie Challenge. S určitým nadhledem by ji šlo nazvat jako obdobu akce „suchý únor“, ovšem místo alkoholu si účastník na jeden měsíc dobrovolně sníží spotřebu masa a živočišných produktů. „Více rostlin, méně masa! Přijmi 30denní výzvu,“ tak zní motto akce, do níž se zapojilo v Česku i v zahraničí už víc než 625 tisíc účastníků. ProVeg dává zájemcům zároveň recepty a tipy, jakými potravinami a produkty lze maso v jídelníčku chutně nahradit. Včetně těch českých.

SEMIX PLUSO NABÍDL VEGANSKÉ KARBANÁTKY NEBO ZAKYSANÝ OVSÁNEK

Mezi členy aliance patří třeba opavská společnost Semix Pluso. Ta loni uvedla na trh novou rostlinnou řadu PRO Planetu, která je originální nejen svým složením, ale i formou sypké směsi. Tato řada výrobků zahrnuje čtyři alternativy masa, jejichž základem jsou klíčené luštěniny. Jde o vegan burger s klíčenou fazolí mungo, vegan karbanátky, vegan čevapčiči či směs vegan mleté. K tomu firma nabízí pečivo s příměsí luštěnin a semínek. Další zajímavou pochutinou od Semixu je také „ovsánek“, tedy zakysaný výrobek z klíčeného ovsa.

Semix Pluso je přitom na poli alternativních potravin dobře zavedeným a silným hráčem i v globálním měřítku. Vyrábí už do 35 zemí světa, mimo jiné na náročné trhy, jako je Izrael, Japonsko nebo Jižní Korea. V roce 2022 podnik dosáhl obratu téměř 611 milionů korun. Při výrobě přitom využívá i plody ze sedmi vlastních tuzemských ekolokalit o celkové výměře 82 hektarů.

KOJIBAKERS VYUŽILI RÝŽOVOU PLÍSEŇ KOJI

Dalším zajímavým členem aliance je firma Kojibakers z Otročiněvsí. Ta se inspirovává japonskou tradicí a využít ušlechtilé plísně koji. Její půvabný český název zní kropidlák rýžový. Plíseň roste na vlhké rýži a může být startérem fermentace. A podle firmy dokáže tato plíseň při fermentaci „přetvořit i ty nejobyčejnější suroviny na doslova chuťové zázraky“. Kojibakers tímto způsobem vyrábí z lokálních surovin různé miso polévky, miso pasty či octy.

POMOC MOHOU ALIANCE ČERPAT TŘEBA NA OBCHODNÍ MISE

Agentura CzechTrade nabízí podporu exportním aliancím jak při jejich startu, tak i při dalších aktivitách. Zajistí každé alianci vlastního gestora, který ji provede procesem založení. Do podporovaných proexportních aktivit lze pak zařadit například podnikatelskou misi, tvorbu marketingových materiálů, účast na konferencích v zahraničí nebo jiných B2B panelech... Každá Exportní aliance CzechTrade může čerpat při svých proexportních aktivitách zvýhodněné náklady. Čerpání probíhá dle schváleného projektu na konkrétní kalendářní rok. Pro založení aliance z určitého odvětví je potřeba splnit několik podmínek – například mít nejméně tři zakládající členy, zvolit si lídra či podepsat dodržování etického kodexu. ✖

Výrobek SimplyMix obsahuje mimo jiné čekankovou a jablečnou vlákninu nebo výtažek z kořene ženšen. Strávníka má plně nasytit na tři až pět hodin.

Foto: SimplyMix

Na fermentaci staví své postupy také jihomoravská značka FerMato. To ostatně včlenila už do svého názvu, který hlásí zároveň zaměření na tomatová jablka a omáčky z nich. „Vizí naší značky je kompletně změnit trh s dochucovadly, který momentálně ovládají průmyslově ultrazpracované omáčky, a naopak lidem ukázat jinou cestu, která bude plná respektu k základním potravinám úžasných chutí,“ uvádí firma ve své vizitce. Vedle rajčatových omáček značka nabízí sečuánské chilli oleje nebo speciálně ochucené soli.

VEGANSKOU VERZI DOSTALO I MÜSLI

S alternativou k průmyslově vyráběným potravinám přišla také rodinná pekárna Janova Pec z Horoměřic u Prahy. Ta peče müsli podle

vlastních receptur už od roku 2013, veganské verze müsli sladí datlovým sirupem. „Do té doby se u nás prodávalo jen přeslazené ‚zapékané‘ müsli v supermarketech. Celý sortiment máme bez lepku. Ořechy, ovocem ani semínky nešetříme,“ uvádí rodinná firma na svém webu.

A pod sloganem „kompletní jídlo nové generace“ nabídl proteinové tyčinky další člen aliance, společnost SimplyMix. Ta mimo jiné uvedla na trh potravinový koktejl, který má zajistit plnohodnotnou výživu včetně minerálních látek a vitaminů. Koktejl obsahuje extrakt z rostliny maka rostoucí v Peru nebo ashwagandha z Indie. Obě rostliny jsou řazeny mezi superpotraviny, které podporují vitalitu a výdrž. ✖

Tomáš Stingl

Semix Pluso vyváží své výrobky do více než tří desítek zemí včetně Izraele nebo Jižní Koreji.

Foto: Semix

Exportní alianci spouštějí i šperkaři

V Česku vzniká další exportní formace. Tentokrát jde o tým šperkařů, kteří chtějí společně nabídnout českou tvorbu evropskému trhu. Spolupráci si vyzkoušeli na veletrhu Contemporania v Barceloně, kde upoutali se šperky z vinného dřeva či recyklovaného skla. Nyní hledají další členy i trhy.

Spojit síly při vstupu na zahraniční trhy se rozhodla další profese. Po exportní alianci pivovarníků či potravinářů jsou na řadě čeští šperkaři. Založili platformu nazvanou Bound by Jewellery. Zatímco jiné exportní aliance propojují většinou celé firmy, Bound by Jewellery zatím vzniká spíše jako tým individuálních tvůrců. Čtveřice, která platformu založila, jsou uznávaní autoři Kateřina Blašková, Silvie Hrušková, Hanuš Lamr a Milan Nováček. Loni v srpnu podepsali smlouvu s agenturou CzechTrade, která exportním aliancím nabízí podporu a zvýhodněné služby.

NA VELETRHU V BARCELONĚ POMOHL K ÚSPĚCHU STYLOVĚ PROVEDENÝ KATALOG

Bound by Jewellery chce dát šperkařství v tuzemsku nový impuls a aktivně nabídnout české umělecké výrobky Evropě. „Sleduji dlouhodobě zahraniční scénu a trochu mě mrzelo, že přestože je v Česku hodně šikovných tvůrců, že by mohla být ta tuzemská scéna živější,“ vysvětluje lídr aliance Kateřina Blašková.

Svou vizi skupina formulovala v úvodu katalogu, který připravila jako první společný počin. „Sám název Bound by Jewellery (Spojení se šperky) odráží myšlenku, že šperkařství není jen řemeslem nebo profesí, ale také vášní a životním stylem... Šperky nejsou jen ozdobou, ale formou sebevyjádření a odrazem našich hodnot, názorů a osobností,“ uvádí aliance ve své vizi.

Pod společnou značkou se čtveřice umělců osobně představila poprvé loni na konci září na veletrhu Contemporania v Barceloně, kde se sešlo

Foto: Alliance Bound by Jewellery

víc než 130 tvůrců z celé planety.

I v této konkurenci kurátory výstavy zaujala různorodost české tvorby a alianci zařadili mezi oceněné vystavovatele.

Cesta do Španělska přinesla i další původně neplánovaný výsledek. V Katalánsku se česká výprava dohodla na výstavě své tvorby v jedné soukromé galerii ve městě Tarragona. „My jsme tu galerii navštívili, dali se s kurátory do řeči a zmínili, že bychom chtěli vystavovat. Pak je oslovila zahraniční kancelář CzechTrade Španělsko a dojednala zbytek. Určitě nám pomohlo na důvěryhodnosti, že za námi jako spolkem stojí taková instituce,“ říká Kateřina Blašková.

Alianci založili (zleva) Milan Nováček, Kateřina Blašková, Hanuš Lamr a Silvie Hrušková.

Milan Nováček pracuje s tradičními klenotnickými materiály, jako jsou zlato či perly.

Foto: Alliance Bound by Jewellery

Na úspěšnou premiéru ve Španělsku navázala i další příležitost, a to v Rumunsku. Alianci oslovili organizátoři rumunského veletrhu Autor, který se koná každoročně v Bukurešti. Jde o jediný velký veletrh šperků v jihovýchodní Evropě a jeho organizátoři provozují také celoroční platformu pro prodej klenotů v tomto regionu.

INSPIRACÍ JSOU MUŠLE NEBO VINOHRAD

Ve Španělsku upoutali čeští tvůrci mimo jiné materiály, s nimiž pracují. Například navýsost osobitým stylem vynikají šperky Silvie Hruškové, která tvaruje nepřehlédnutelné prsteny, náušnice či manžetové knoflíčky z vinného dřeva. To přesně odpovídá krédu o propojení řemesla a osobnosti tvůrce. Autorka totiž pochází z rodiny provozující vinohrady, kde umělkyně čerpá inspiraci.

Přestože příjmení Silvie Hruškové odkazuje shodou okolností k jinému ovoci, vztah k révě vyjádřila i do volby své značky, kterou nazvala prostě „Vinná“. Typickým rysem jejích výrobků je dřevitá barva a relativně masivní provedení. „I velký šperk může být jednoduché nosit. Může akcentovat vaši přirozenou ženskost, aniž byste si jí vůbec byla vědoma,“ vysvětluje Silvie Hrušková.

Také klenotník Hanuš Lamr se inspirovuje ve svých dílech přírodou. Drahé kovy a kameny přitom opracovává osvědčeným řemeslem za pomoci

FIRMY A DESIGNÉRY PROPOJUJE DESIGN CENTRUM CZECHTRADE

Velkou práci odvedlo na vzniku aliance šperkařů Design Centrum CzechTrade. Jde o národní platformu podpory designu. Českým firmám a podnikatelům pomáhá zvýšit konkurenceschopnost na zahraničních trzích za pomoci designu, s účastí na veletrzích nebo s pořádáním vzdělávacích konferencí či seminářů. S nalezením vhodných kreativců pomáhá. Adresář designérů, který lze navštívit na webové adrese www.designers-database.eu. **X**

sekáčku či hořáku. V Barceloně představil třeba šperk vycházející z podoby mořské mušle nebo lesní jahody.

Kateřina Blašková zase využije při své tvorbě recyklované sklo, kterému chce dát druhou šanci. Při jeho opracování se prý často odchýlí od původního plánu a finální šperk je výsledkem kreativního tance, kdy materiál sám „oživne“.

Pod značkou Nomio vystupuje čtvrtý tvůrce – Milan Nováček. Ten naopak sází na klasické šperkařské materiály. „Já většinou používám zlato a drahé kameny různých tvarů. Ta různorodost otevírá mnoho možností pro mou tvorbu. Podle mě nepracuji, jen si hraju,“ říká o své tvorbě Milan Nováček.

U KLENOTŮ ZÁLEŽÍ NA FOTKÁCH DVOJNÁSOB

První test spolupráce na výstavě Contemporania potvrdil výhody exportní aliance. Tvůrci mohou ušetřit, protože sdílejí náklady. Zároveň se mohou vzájemně doporučit. „Na výstavě v Barceloně jsme si ověřili, že jako tým

dobře fungujeme, nikdo si nehraje na svém písečku,“ říká Kateřina Blašková. Ta zároveň zdůrazňuje, že klíčové bylo sestavení společného katalogu s velkými profesionálními fotografiemi klenotů. Právě ve šperkařství je precizní nafocení výrobků oproti jiným oborům dvojnásob důležité. „Velká část podpory, kterou jsme v alianci získali od agentury CzechTrade, šla zatím právě na tvorbu fotek a vizuálu. A díky katalogu jsme se na Contemporanii odlišili od jiných vystavovatelů,“ vysvětluje Blašková.

Start Bound by Jewellery tak ukazuje i další výhodu v podobě podpory Design Centra CzechTrade. To vedle pomoci s katalogem zprostředkovalo také kontakt se zahraniční kanceláří CzechTrade v Madridu. Kancelář zajistila průzkum španělského trhu v oblasti šperkařství. „Jednalo se o 37 subjektů z oblasti uměleckých galerií zaměřených na šperk a z obchodů typu concept stores. Patnáct z nich bylo následně osloveno s cílem zjistit zájem o spolupráci. Kancelář rovněž zajistila překlad textů katalogu do španělštiny,“ informoval Marek Zmrzlík, ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade Španělsko. „Služba proběhla na konci loňského roku a většina oslovených potenciálních obchodních partnerů měla o sortimentu na rok 2024 již rozhodnuto. Někteří nicméně přesto projevíli zájem.“

SVĚTOVÝ TRH SE ŠPERKY? BRZY ZA PŮL BILIONU DOLARŮ

Platforma Bound by Jewellery by ráda přivítala další české klenotníky. Podmínky vstupu do aliance nejsou

Foto: Alliance Bound by Jewellery

Pokud by chtěl někdo hledat společného jmenovatele v rozlišné tvorbě zakladatelů aliance, pak je to možná akcent na jednoduchost a decentní vkus.

Podívejte se na nabídku služeb Design Centra CzechTrade

složitě. „Důležité je hlavně to, aby ten člověk sdílel stejnou vizi jako my, aby s námi charakterově ladil,“ říká Kateřina Blašková. Ta zároveň podotýká, že zatím není vyžadován žádný členský poplatek. „Zájemce si ale musí být vědom, že vstup na zahraniční trhy nebývá na začátku hned ziskový. Třeba účast na veletrhu Contemporania jsme si museli samozřejmě nákladně zafinancovat,“ dodává s tím, že jde ale o investice do budoucnosti.

A taková investice se může bohatě vrátit. Globální trh se šperky patří k těm, které slibují největší přídanou hodnotu. Jak roste životní úroveň v mnoha místech planety, roste počet potenciálních zákazníků. Podle analýzy agentury CMI se loni obrát odvětví meziročně zvýšil o 16 miliard dolarů na víc než 356 miliard. A díky průměrnému ročnímu růstu oboru o 4,6 procenta má na konci této dekadý objem prodeje šperků na planetě atakovat dokonce hranici půl bilionu dolarů. **X**

Tomáš Stingl

Precizní snímky českých klenotů podtrhují, že spíše než jen o běžné výrobky jde o svébytnou disciplínu umění.

Přirodní linie a tvary vinného dřeva ponechává Silvie Hrušková vyznít i v prstenech či náušnicích.

Foto: Alliance Bound by Jewellery

Vodohospodářské firmy nabídlly společně řešení pro rybí farmy v Chile

Podniky sdružené v Exportní alianci Czech Water Alliance se představily zákazníkům v Chile. Sever této země patří k nejsušším regionům světa, ve středu a na jihu Chile je zase množství rybích farem. Češi tam nabídli ucelená řešení od mikrofiltrace až třeba po koncentrátoři kyslíku.

Jihoamerické Chile je pro dodavatele vodohospodářských řešení hodně zajímavý trh. Na jeho území leží nejsušší poušť světa Atacama a celá země v poslední době opakovaně prochází velkými suchy.

Zároveň jde možná o nejvyspělejší a nejbohatší zemi kontinentu, které je přezdíváno „Anglie Jižní Ameriky“. To je znát i ve vodohospodářství. Plných 99 procent populace má přístup k relativně kvalitní pitné vodě, ta je ale na poměry regionu poměrně drahá a vláda hledá cesty, jak spotřebu vzácné komodity snižovat. Po chytrých vodohospodářských technologiích je poptávka v zemědělství nebo na rybích farmách. Chile patří mezi 20 zemí

Takto vypadají v Chile velké rybí farmy uzpůsobené pro chov lososů.

planety nejvíce ohrožených nedostatkem vody.

Na konci dubna přiletěla i proto rozšířit českou přítomnost na tento trh mise českých vodohospodářských firem, tentokrát pod společnou hlavičkou uskupení Czech Water Alliance (CWA). Tato aliance spojuje 22 českých podniků z vodohospodářského odvětví.

Z MISE SI ODVÁŽÍME NOVÉ ZAKÁZKY, ŘÍKÁ ŠÉF FIRMY GRYP

Výhodou společné nabídky od aliance z pohledu zákazníka je to, že může porýdit kompletní řešení od A do Z. České firmy zase těží ze synergie či úspor při společné propagaci v zahraničí.

„Naše produkty a služby se přirozeně doplňují. Jedna firma se specializuje na přivedení odpadní vody, další na předfiltraci, jiná na zahušťování kalů a tak dále až po finální produkt, kterým je voda pro další použití – s různou úrovní úpravy,“ říká Michael Janeček, šéf společnosti Gryf HB.

Tato havlíkobrodská firma je aktivním členem aliance a konkrétně na chilském trhu již nějaký čas individuálně působí s dodávkami integrovaného systému pro řízení rybích farem. Michael Janeček nicméně vyzdvihuje přínosy společné prezentace českých podniků spojených v alianci. „Gryf HB je na chilském trhu už devět let. Z této mise si ale odvážíme několik nových objednávek i poptávek od společností, se kterými jsme dosud nespolečně pracovali. Prezentace partnerů z CWA pro nás byla novou zkušeností s poměrně očekávaným výsledkem. Jako na všech rozvinutých trzích, mezi něž Chile díky rybnímu průmyslu v oblasti vodohospodářství rozhodně patří, zákazník oceňuje dodávku celých řešení místo jednotlivých částí,“ říká podnikatel. Ten ale zdůrazňuje, že na hlubší hodnocení přínosů mise je ještě brzy.

Během cesty byla dohodnuta spolupráce s výzkumným centrem AquaInno, které vybudoval společně největší producent chilských lososů Aqua Chile a globální výrobce krmiv BioMar. „V tuto chvíli diskutujeme o dodávce technologií v hodnotě přibližně za půl milionu eur,“ upřesnil Janeček.

HLAVNÍ KONKURENCÍ JSOU I V JIŽNÍ AMERICE SKANDINÁVCI

Chile je každopádně pro rybí průmysl zemí zaslíbenou. Jak díky rybolovu na pobřeží, které má země protáhlé do tvaru chilli papričky dlouhé víc než 6400 kilometrů, tak také díky zmíněným rybím farmám, kterých je v Chile víc než tisíc.

Na trhu ale panuje tomu úměrná konkurence. „Chile je mimořádně atraktivní, velmi náročný trh. Je srovnatelný se Severní Evropou – Norskem, Faerskými Ostrovy a Islandem. Je to

Foto: CWA

trh, který se nebojí novinek, ale zároveň je velmi skoupý na druhou šanci. Nejen proto vyžaduje velmi zodpovědný přístup,“ říká Michael Janeček.

Epicentrem rybního průmyslu je přístav Puerto Montt v jižní části země, který je pověstný mimo jiné vynikajícími lososy. „Ne nadarmo se Puerto Montt označuje za Trondheim jižní polokoule a platí, že je třeba řešit tento trh se skandinávskými zeměmi společně. Už proto, že na obou trzích do značné míry operují stejné, často právě norské a dánské společnosti,“ vysvětluje podnikatel.

SPOUSTU VODY SPOLKNE PĚSTOVÁNÍ AVOKÁDA I VYSUŠENÁ METROPOLE SANTIAGO

Vedle rybích farem čekají obchodní příležitosti i v růstu vodohospodářské infrastruktury Chile. Rozvoj sítě komplikuje zvláštní „nudlovitý“ tvar země, která je sice úzká, ale na délku má od severu na jih víc než 4300 kilometrů. V Chile funguje zatím asi 280 čističek odpadních vod, které provozuje přes 30 různých společností. Technologie čističek odpadních vod má zatím v zemi značné rezervy, což dává další příležitosti českým společnostem.

Distribuce pitné vody zůstává hlavně v odlehlejších regionech

Foto: Shutterstock.com

Česká delegace se seznámila také s nabídkou chilské společnosti Ventisqueros, která ročně produkuje 45 tisíc tun lososů.

plach v městských parcích, golfových klubech ani trávnících... Při budování nových parků a větších travnatých ploch se využívá systém zavlažování přímo od kořene, který se zabuduje přímo do půdy, a není tedy tolik náročný na spotřebu vody,“ dodává v analýze Jiří Jílek s tím, že hlavní vodohospodářská společnost Aguas Andinas nedávno spustila ekologickou modernizaci tří čističek v Santiagu. Ty přeměňují odpadní vody či splaškové kaly na zelenou energii. Čističky by tak měly mít nulový odpad, energetickou soběstačnost a být uhlíkové neutrální.

Zahraniční kancelář CzechTrade v Chile uvádí, že pro české dodavatele se v tomto odvětví otevírají i další šance. Jde nejen o modernizace čističek, ale například také o úsporné technologie pro parky a hřiště, stroje na odsoňování mořské vody, o stavby odkalovacích nádrží v těžebním průmyslu, o budování potrubí nebo čerpadel.

ČLENOVÉ ALIANCE SE MOHOU VZÁJEMNĚ DOPORUČIT ZÁKAZNÍKŮM

Michael Janeček připomíná, že výhodou exportní aliance je i ona synergie v byznysu. „Sólo firma přirozeně prosazuje při kontaktu se zákazníkem v první řadě své zájmy. Se znalostí produktů a služeb ostatních společností však dobrý obchodník vidí v každé zakázce více příležitostí. Nečekáme od členů aliance, že budou přímo prodávat produkty svých partnerů, to ani nejde. Mohou však odkázat na partnerskou společnost, která disponuje řešením, které zákazník potřebuje. Pokud již má klient důvěru ve váš produkt, má takové doporučení velkou váhu,“ vysvětluje Janeček.

Podnikatel zároveň upřesňuje, na co se chce teď aliance zaměřit. „Nyní vnímáme jako prioritu především práci na zlepšení vnitřní komunikace. Všechny společnosti již dokázaly, že se umějí v zahraničí samostatně prosadit. A co je nejdůležitější, vybudovat si u svých zákazníků důvěru... Skutečně zajímavé je rozvíjení synergie a efektivní sdílení obchodních příležitostí. CWA dosud nenabízela svým členům jednotný projektový management. To je věc, na které nyní pracujeme,“ shrnuje. ✖

Tomáš Stingl

Foto: Shutterstock.com

Z Česka se stává velmoc ve videohrách. Stát chce vývojáře víc podpořit

Počítačové hry z Česka nabírají ve světě miliony fanoušků. Tuzemský herní průmysl předloni vygeneroval obrat 7,5 miliardy korun a dál rychle roste. Na podporu vývojářů se zaměřuje i proexportní agentura CzechTrade: od služeb pro startupy přes veletržní mise až po oslovení zahraničních vydavatelů.

Herní průmysl se dostává do závratných obrátek. Globálně jeho tržby překročily hranici 200 miliard dolarů ročně. A stále větší díl toho koláče si chtějí ukousnout i čeští tvůrci. Jestliže ještě v roce 2019 byl podle statistiky Asociace českých herních vývojářů obrat tohoto odvětví v České republice 4,5 miliardy korun, v roce 2022 vyrostl už na 7,5 miliardy.

Tuzemských vývojářských studií působí v gamingu už víc než 130 a odvětví dál roste o desítky procent ročně. „Světový průmysl herního vývoje je kreativní sektor, který už dávno překonal hudební i filmový byznys dohromady,“ shrnul význam rostoucího oboru na prosincové pražské konferenci Game Developers Session Prague její programový ředitel Pavel Barák. Akce, na kterou se sjely ze světa špičky oboru, podtrhla fakt, že už si Česko na mapě digitální zábavy pevně vytyčilo místo.

GAMERY BAVÍ RYTÍŘ Z POSÁZAVÍ I LEGIONÁŘI

V poslední době se přitom mohou čeští tvůrci pochlubit dalšími úspěchy na globální scéně. Třeba tvůrci z brněnského týmu Ashborne Games v prosinci oznámili, že jejich prvotina Last Train Home se hned po premiéře prodala do desítky nejprodávějších her na světě nabízených přes platformu Steam, což je vůbec největší online obchod s PC hrami.

Strategická hra přitom nemá v tuzemsku jen vývojáře, ale bere si také téma z československé historie. Zachycuje dramatickou cestu legionářů po transsibiřské magistrále po skončení první světové války. Přestože byla tato dějinná epizoda zřejmě pro drtivou část zahraničního publika neznámá,

díky zábavnosti a atraktivnímu zpracování hry se hned v prvním týdnu prodaly desetitisíce kopií hlavně ve Spojených státech a Německu.

Autoři si pochvalují, že se o jejich projekt zajímají i mainstreamová média, která jindy o hrách příliš nepíší. A to i ta světová. „Česká televize? Dobrý. Pak jsme měli The Guardian a ozvali se New York Times. Z toho jsme hodně nadšení a pomalu už nevím, co jde ještě výš v rámci toho mainstreamu dosáhnout,“ uvedl ve vývojářském videodeníku Dominik Jícha, který má v brněnské firmě na starosti marketing.

Pražská společnost Warhorse studios zase v únoru oznámila, že prodala už šest milionů kopií své superúspěšné hry Kingdom Come: Deliverance. I ta čerpá z české historie a také místopisu. Středověký příběh kovářova synka, který se dostane do rytířských kruhů, je zasazen do oblasti Posázaví za doby krále Václava IV. Hra byla vydána už před šesti lety, ale po celou dobu se

dál prodává a tržby z původně spíš nadšeneckého projektu se už překulily do řádu jednotek miliard korun. Studio oznámilo, že už letos vydá druhý díl úspěšné hry.

Stejně tak jiný globální hit, budovatelská strategie Factorio od pražského nezávislého studia Wube Software, se úspěšně prodává dokonce už osm roků v kuse. Loni tak nejenže tvůrci ohlásili překonanou metu 3,5 milionu prodaných kopií, ale dokonce si mohli dovolit netradiční obchodní manévry, když svou hru i po takové době zdrazili. Obvykle je přitom cenový vývoj u her opačný – novinky jsou drahé a poté, co opadne prvotní zájem, cena rychle klesá.

V kuriózním kontextu se dostal v poslední době do hledáčku mainstreamových médií další tuzemský projekt – úspěšná herní série Arma od studia Bohemia Interactive. Válečný simulátor zachycuje bojové scény tak věrohodně a v tak fotorealistické grafice, že ho po rozpoutání

Střílečky Gray Zone Warfare, kterou dalo brněnské studio Madfinger Games do předběžného přístupu na konci dubna, se jen během prvních pěti dní prodalo ve světě půl milionu kopií.

Foto: Madfinger Games

konfliktů v Izraeli a na Ukrajině zneužili propagandisté k tvorbě fake news, tedy k imitaci záběrů ze skutečného bojiště. Tvůrci vydali před těmito falešnými zprávami opakovaně varování. Herní série jako taková zatím každopádně nabírá fanoušky a jako poměrně realistický trenažer ji využívají i skuteční vojáci.

VÝVOJ TRVÁ ROKY, NÁKLADY JSOU NĚKDY VYŠŠÍ NEŽ U FILMŮ

Zmíněné projekty jsou pouhou špičkou ledovce. Jen v roce 2022 bylo v tuzemsku dokončených přes 50 počítačových her. U áčkových titulů přitom nejde o maličkost – třeba finální náklady na onu výpravnou hru Kingdom Come: Deliverance jsou odhadovány poblíž úrovně 400 milionů korun a od prvního nápadu až do startu prodeje pracovali vývojáři na projektu zhruba osm let. Pro srovnání, náklady na celovečerní film se v Česku pohybují v průměru někde kolem 30 milionů korun.

V tom tkví lesk i bída herního průmyslu. Výroba her je prostě velký risk. V průběhu vývoje se musí studio často dlouho obejít bez průběžných příjmů, zejména pokud tvoří svou prvotinu a nemůže tak těžit z prodeje své předešlé hry. Přitom moderní hry mívají původní orchestrální hudbu, fotorealistickou nebo umělecky stylizovanou grafiku, dabing od profesionálních herců, v neposlední řadě také nákladnou reklamu a marketing. Třeba autoři zmíněného hitu o legionářském vlaku Last Train Home získali pro spolupráci předního českého herce Karla Dobrého, který se stal nejen tvářou projektu, ale hru také nadaboval a účinkuje ve filmových sekvencích, které příběh doprovázejí.

Foto: Warhorse Studio

Po obrovském úspěchu rytířské hry Kingdom Come: Deliverance se chystá studio Warhorse už letos vydat druhý díl.

Pokud se po dokončení titul prodává dobře, může to zisky katapultovat do pohádkových výšin. Ale když se z jakéhokoli důvodu hra nechytne, přijde naopak obrovská investice a spousta let práce vniveč. Stejně tak pokud investoři z projektu uprostřed vývoje vystoupí a autorům dojdou peníze, může jít hra k ledu ještě dřív, než se vůbec začne prodávat.

NĚKTERÉ PROJEKTY ZACHRAŇUJÍ SAMOTNÍ HRÁČI

Game designéři si proto někdy zkoušejí vypomocť penězi od fandů. Třeba autoři Factoria vybrali na své začátky v roce 2013 prostřednictvím crowdfundingové kampaně asi 22 tisíc eur. Málokdo by tehdy předpokládal, že hra nakonec vynese víc než miliardu korun.

**▲
Přečtěte si rozšířenou verzi článku o gamingu i další informace z byznysu na webu ExportMag.cz**

I vývojáři by se mohli spojit do exportní aliance

Na herní průmysl, který zapadá do snahy českého státu o příklon k progresivním odvětvím, se teď zaměřuje i proexportní agentura CzechTrade. Mezi vývojáři chce zvýšit povědomí o službách, které už v současnosti nabízí a které mohou využít právě i game designéři. Zároveň ale chystá i některé aktivity jim speciálně šité na míru. „Pro vývojáře a vydavatele je k marketingu někdy vhodný i klasický veletrh na příbuzné téma. Například na sportovních veletržích

je možné představit hry s námětem cyklistiky, běhání nebo bojových umění, to máme již vyzkoušeno,“ podotýká k tomu exportní konzultantka Zuzana Jesenská, která se v agentuře CzechTrade zaměřuje mimo jiné právě na podporu exportu v oblasti herního průmyslu.

Firmy mohou využít také pomoc zahraničních kanceláří CzechTrade. „Gaming je v rámci střednědobé strategie CzechTrade nově podporovaným sektorem. Exportní

To tvůrci Kingdom Come: Deliverance požádali o rok později fanoušky ještě o řádově větší pomoc. Tehdejší investor dal studiu podmínku, že aby mohl vývoj vůbec pokračovat, musí kampaň vynést minimálně 300 tisíc liber. Vybraná suma nakonec nechala tuto hranici daleko za sebou, když Warhorse Studios senzačně získali víc než 1,1 milionu liber, v tehdejší kurzu téměř 37 milionů korun. Nešlo jen o peníze jako takové – kampaň byla vlastně zároveň průzkumem, jestli budou mít lidé o hru zájem.

Vybraná částka se zdá ve světle pozdějších miliardových tržeb tohoto projektu relativně malá. Ale v tom právě tkví rizikovost herního průmyslu. Vývojáři do poslední vteřiny před startem prodeje nevědí, jestli hra v konkurenci velkého množství globálně vydávaných titulů nezapadne a zda místo pohádkového zisku nezůstane firmě jen obrovská ztráta.

Na druhou stranu platí v tomto odvětví klasické pravidlo, že vysoký risk může přihrát vysoké zisky. Jde o produkty, které mají extrémně velkou přidanou hodnotu a které jsou už z podstaty určeny pro globální publikum. Většina českých her je proto rovnou vytvářena v angličtině. Také prodej probíhá obvykle formou digitální distribuce přes online platformy, které automaticky oslovují zákazníky z celé planety.

A herní průmysl je přitom jedním z nejrychleji rostoucích odvětví. Očekává se, že do konce této dekády se globálně jeho obrat zdvojnásobí. I s českou pomocí. ✖

Tomáš Stingl

Jak na cla nebo certifikaci? Exportérům pomůže nová služba Market Access Advisor

Poradit vývozcům, jaká musejí při exportu do zemí mimo EU splnit pravidla, kolik zaplatí na clu, jaké má mít výrobek certifikáty. Nejen s tím pomůže nová poradenská služba, díky níž mohou české firmy zjistit tyto informace na jednom místě a bezplatně.

Globální obchod prochází v posledních letech výraznými proměnami. Objevily se nové výzvy ať už v důsledku covidové pandemie, nebo válečného konfliktu na Ukrajině. Státy chtějí chránit svůj domácí průmysl před zahraniční konkurencí, a proto se stále častěji uchylují k většímu používání neta-

Podnikatelům nová služba nabízí mimo jiné pomoc při využití informací ze stránky Access2Markets.

rifních překážek obchodu. Mezi ty patří technické normy, licenční požadavky a místní obsahové požadavky. To i pro české exportéry přináší v praxi především významné časové prodlevy a vyšší náklady.

Firmy musejí navíc porozumět komplexnímu obchodnímu prostředí a kulturním a obchodním odlišnostem. Obchodování s mimoev-

ropskými zeměmi v současné době může leckdy představovat opravdovou výzvu a přístup k relevantním informacím se tak stává klíčovou konkurenční výhodou. Jedním z nejvýznamnějších informačních zdrojů, který mohou vývozci zdarma využít, je portál Evropské komise Access2Markets (A2M).

V tuzemsku spouští Ministerstvo průmyslu a obchodu novou bezplatnou poradenskou službu Market Access Advisor, která může firmám umožnit efektivněji a rychleji se přizpůsobit měnícím se obchodním podmínkám.

Služba se zaměřuje na problematiku tarifních i netarifních překážek a nabízí všem firmám pomoc při orientaci v obchodních pravidlech v zemích mimo EU. Poradenství v rámci Market Access Advisor využívá právě zmíněnou informační platformu A2M a exportérům nabízí vedle interpretace požadovaných informací také uživatelskou podporu k prostředí portálu A2M.

VÝVOZCI SE PTALI TŘEBA NA LICENCE PŘI EXPORTU TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ

Služba už řešila různé požadavky od českých firem a podnikatelů. „Dosavadní dotazy se převážně týkaly možností vývozu produktů, pro něž jsou nutné vývozní licence a povolení, či automatické licence, jako tomu bylo v případě tabákových výrobků. Spolu s kolegy, kteří se daným oblastem expertně věnují, jsme byli prakticky na počkání schopni firmám předat potřebné informace,“ uvádí David Müller z Ministerstva průmyslu a obchodu. A pokračuje: „Naši každodenní prací je komunikovat se zástupci ostatních resortů, Celní správy, našich zastupitelských úřadů a kanceláří CzechTrade ve třetích zemích.“

Na co všechno mohou v praxi dostat vývozci odpověď? „Jsme schopni pro firmy dohledat celní sazby, dát doporučení v překonávání netarifních překážek včetně požadavků na výrobek a případně

jim pomoci při aplikaci pravidel původu. Naše spektrum zdrojů je tak velmi komplexní. Součástí služby je dále nabídka například virtuálních školení k portálu Access2Markets, tak aby aktivní exportéři mohli s databází efektivně pracovat sami,“ vypočítává různé formy podpory David Müller. „Díky naší stále účasti v expertní skupině Evropské komise pro přístup na trhy třetích zemí jsme také schopni nabídnout klíčové a mnohdy rozhodující informace sdílené mezi členskými státy a odvětvovými asociacemi sídlícími v Bruselu,“ dodává.

CO JE TŘEBA PRO EXPORT DO NORSKA, HONGKONGU NEBO NA NOVÝ ZÉLAND?

Novou službu uvítaly podniky sdružené ve Svazu průmyslu a dopravy ČR. „Jakákoliv podpora především malým a středním firmám ze strany

státu při jejich snaze o teritoriální diverzifikaci exportu, a to především mimo země EU, je vítána. Správné porozumění pravidlům obchodování, a to jak omezením, tak i výhodám, umožní firmám lépe se orientovat v neustále se měnícím prostředí mezinárodního obchodu,“ uvádí Mikuláš Nozar ze sekce mezinárodních vztahů Svazu průmyslu a dopravy.

„Firmy služeb portálu A2M využívají, Svaz již několikrát na toto téma v koordinaci s Ministerstvem průmyslu a obchodu spoluorganizoval. Portál se neustále vyvíjí a je obohacován o nové informace včetně doplňování jazykových mutací či informací k sankcím. Přidává také informace k dalším teritoriím, nedávno například k Hongkongu či Norsku. To jsou všechno témata, která firmy zajímají. A právě pomoc s porozuměním a využíváním jednotného kontaktního místa na národní

KONTAKT NA SLUŽBU

Dotazy lze službě Market Access Advisor položit buď telefonicky na čísle **224 852 636**, nebo prostřednictvím e-mailu na adrese **prekazky.obchodu@mpo.cz**. x

úrovni podle nás může podpořit konkurenceschopnost českých výrobků na mezinárodním poli,“ pokračuje Mikuláš Nozar.

Podle něj ocení exportéři informace o změnách obchodních pravidel dvojnásob při misích na nová teritoria nebo v případě, kdy Česko nebo EU uzavře novou významnou smlouvu, která cla nebo netarifní překážky výrazně mění. Neaktuálnějším příkladem je třeba nová dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Novým Zélandem, která vstoupila v platnost 1. května letošního roku. x

Podívejte se na českou mutaci poradenského portálu Access2Markets

(red)

Nevíte si rady ohledně výše platného cla?

Tápete v džungli obchodních regulací na trzích mimo EU?

Nevíte, jaké požadavky při vstupu na tyto trhy na Vás čekají?

NEVÁHEJTE A OBRAŤTE SE NA NÁS, S MARKET ACCESS ADVISOREM TO VYŘEŠÍTE!

Ministerstvo průmyslu a obchodu spouští novou poradenskou službu **Market Access Advisor** pro exportéry zaměřenou na otázky ohledně tarifních i netarifních obchodních překážek na trzích mimo EU. Pro poradenství je využíván informační portál Evropské komise **Access2Markets**, se kterým Vás rádi naučíme pracovat.

Ukážeme Vám, jak bezproblémově je podat stížnost skrze tzv. **Single Entry Point** Evropské komise v případě, že čelíte diskriminačním praktikám na trzích mimo EU.

Poradenská služba je bezplatná a je možné se na nás obrátit na čísle 224 852 636, skrze Zelenou linku pro export, nebo emailem na prekazky.obchodu@mpo.cz.

Virtuplex dal virtuální realitě prostor

Inovativní firma Virtuplex zprovoznila v Praze a Bratislavě dva chrámy virtuální reality. Velké haly umožňují zájemcům projít se s nebývalou svobodou digitálním dvojčtem projektovaného domu či kanceláře. Firma zpřístupnila třeba i realistický model měsíční základny Nová Praha.

Zní to jako protimluv. To, co návštěvníky virtuální reality často nejvíc omezuje, je kupodivu nedostatek skutečného prostoru. Zná to každý, kdo se někdy pokoušel ponořit do digitálního světa s 3D brýlemi na očích v malé místnosti a narazil přitom do zidle nebo do zdi. Nedostatek skutečného prostoru komplikuje situaci dvojnásob, pokud se třeba projektant zkouší projít digitálním dvojčtem rozlehlé továrny nebo architekt plánovaným domem.

Tenhle limit digitálního světa odstranila česká inovativní firma Virtuplex, která je na trhu už šestým rokem. Vzala do akce nejnovější technologie a darovala jim fyzický prostor. Hodně prostoru. V Praze v Horních Počernicích zprovoznila halu o ploše plných 600 metrů čtverečních. Na prostá většina této plochy je prázdná. Pravidelně ji ovšem digitálně „zaplňují“ virtuální modely projektovaných staveb nebo třeba celých městských čtvrtí. A to často zcela bez zmenšení, ve věrném měřítku jedna ku jedné.

Na sklonku roku 2022 firma otevřela dokonce ještě větší halu s plochou 700 metrů čtverečních v Bratislavě. Oba provozy tak patří k největším chrámům virtuální reality na světě. Možnost vyzkoušet a rozplánovat si své budoucí

Přečtěte si rozšířenou verzi článku na portálu BusinessInfo, kde najdete i další příběhy úspěšných firem

prostory nebo služby nanečisto nejprve na digitálním modelu už využily třeba společnosti Metrostav, Škoda Auto, Penta RE, Linet, Česká Mincovna nebo skupina Erste.

A Virtuplex se z nadějného startupu mění ve velkého hráče. „Náš obrat se za uplynulý rok blíží k 35 milionům korun. Máme už 25 pracovníků,“ říká spoluzakladatel společnosti Martin Petrovický. Ten podotýká, že firma musí výnosy neustále vracet do nákupu nového vybavení, jako jsou 3D brýle a headsety nebo počítače určené k náročným výpočtům. „Je to vlastně nekonečná investice, kterou musíme zhruba dvakrát do roka pořád obnovovat,“ říká podnikatel.

MÍSTO BATOHU UŽ PRO VIRTUÁLNÍ EXPEDICI STAČÍ LEHKÝ HEADSET

Jak taková služba v praxi vypadá? Typicky zákazník zadá Virtuplexu návrh, podle nějž firma vytvoří třeba digitální model nového developerského projektu. Pak se může investor, architekt nebo zájemce o koupi bytu projít věrohodným modelem. Výhoda prostorné haly je, že uživatel se s 3D brýlemi na hlavě může pohybovat bez obav po velké ploše, což přispívá autentičnosti zážitku.

Dříve si musel zájemce na takové virtuální procházce nést na zádech batoh s malým počítačem. Nyní se technika posunula a stačí mít na hlavě lehký headset, který díky lehké spotřebě a vytrvalejším bateriím umožní strávit na jeden zátaž v digitálním světě až hodinu a půl. Zároveň na pohybujícího se uživatele nebo skupinu dohlíží operátor, který ovládá vše, co se virtuálně uživateli zobrazuje.

Pokud je zobrazován příliš velký prostor – třeba mnohapatrový dům s přílehlým parkem – na určitých místech je připraven digitální teleport, který virtuálně přenese návštěvníka do jiné části zobrazovaného modelu.

DIGITÁLNÍ DVOJČE DOSTAL HOSPIC NA CIBULCE I HOTEL V KLÁŠTĚŘE

Virtuplex řeší velmi rozličné zakázky. Třeba ve spolupráci se společností Amadeus Real Estate připravil virtuální podobu rekonstrukce slavného pražského obchodního domu Máj. Na základě této zkušenosti se obě firmy dohodly ještě na ambicióznějším projektu – virtuální prezentaci části chystané plzeňské čtvrti Amaside, která by měla mít rozlohu 200 tisíc metrů čtverečních.

Virtuplex stvořil také model toho, jak má v roce 2026 vypadat po dokončení rekonstrukce populární pražská historická usedlost Na Cibulce. Tam bude pod patronací Nadace rodiny Vlčkových provozován dětský hospic.

Loni Virtuplex oznámil další zajímavou zakázku – virtuální model bývalého kláštera svatého Gabriela včetně sousedních budov. Tento pražský areál mění společnost Cimex na pětihvězdičkový hotel.

NA MĚSÍCI VYROSTLA NOVÁ PRAHA

Výhodou virtuální reality je, že vedle dvojčat reálných prostor nebo výrobků může stvořit i model věcí, které jsou teprve hudbou budoucnosti. Loni se tak třeba v pražské hale Virtuplexu veřejnosti představil ve virtuální realitě autonomní letoun MiYa, který vyvíjí společnost VZLÚ. Tento letoun by měl unést zhruba 400 kilogramů nebo čtyři osoby a poletí rychlostí až 300 kilometrů v hodině.

Ještě do větších výšek spadá další zakázka z oblasti kosmického průmyslu. „Zatím asi úplně nejfuturističtější projekt byla vesmírná základna, kdy jsme pro Czech Space Week společně s vesmírnými architekty vytvořili model reálné měsíční stanice. Ta je sestavena z modulů, které jednou pravděpodobně budou opravdu stát na Měsíci nebo na Marsu,“ říká Martin Petrovický z Virtuplexu. Model lunární základny dostal poetické jméno Nová Praha. A součástí vpravdě patriotické prezentace bylo i měsíční vozidlo – rover nazvaný Luniaq, který se částečně inspiroval pozemským vozem značky Škoda. Ve Virtuplexu bylo také možné prohlédnout si virtuální dvojče Českého národního pavilonu, který je připravován pro světovou výstavu Expo 2025 v Ósace. **x**

Tomáš Stingl

„Olympiádu designu“ vyhrál český hasicí přístroj

Jako první česká firma získali prestižní ocenění International Forum Design Award. Architektka Zuzana Ambrožová a její kolegové ze společnosti Amplla vyhráli „globální olympiádu designu“ s hasicím přístrojem. Působí také ve firmě Nebesys. Ta vyvinula unikátní střechu, která je zvenku k nerozeznání od klasické, ale zevnitř je průhledná.

Přístroj firmy Stimvia léčí inkontinenci bez léků a operací

Ředitel firmy Lukáš Doskočil promluvil tom, jak se buduje společnost s globálními ambicemi, jejímž cílem je léčit miliony pacientů a dosáhnout valuační v řádu miliard dolarů.

Česku chybí moderní identita, říká šéf nanoasociace Jiří Kůs

V čem všem jsou už dnes přítomné pokročilé nanotechnologie? Nejen o nich, ale třeba i o tom, proč Česku chybí moderní identita a co s tím dělat, mluvil Jiří Kůs, podnikatel a šéf Asociace nanotechnologického průmyslu ČR.

Ecomail se prosadil ve světě newsletterů

Ještě před několika lety byly aplikace pro rozesílání newsletterů šikovnější alternativou, v současnosti jsou nutností. Za deset let se společnost Ecomail stala v tomto oboru jedničkou na českém trhu a expanduje do zahraničí.

Studio YORD prorazilo v oblasti virtuální i rozšířené reality

Před pěti lety začínali jako typická garážovka, dnes patří k nejrychleji rostoucím technologickým startupům ve střední Evropě a mají za sebou desítky úspěšných projektů doma i v zahraničí.

Česká firma odstartovala revoluci ve výrobě nanovláken

Liberecká společnost Elmarco tehdy vstoupila na neprobádané území a dobyla ho s revoluční technologií. Zejména díky ní se stala Česká republika ve výrobě nanovlákených materiálů velmocí.

Foto: Virtuplex

Své plánované kanceláře si v digitálním světě prohlédli třeba zástupci společnosti Slovak Telecom.

Vybrané akce druhého pololetí 2024 v zahraničí s podporou agentury CzechTrade

24. 9. – 26. 9. 2024

Mise v oblasti umělé inteligence & Big-Data.ai Summit

Berlín, Německo

Díky velkému množství startupů, výzkumných institucí a sídel vládních institucí i technologických firem patří Berlín k hlavním evropským centrům rozvoje umělé inteligence a Big Data. České inovativní firmy během tří denní obchodní mise navštíví mimo jiné Německé výzkumné centrum pro umělou inteligenci a přední evropskou konferenci Big-Data.AI Summit. Této akce se účastní významné společnosti jako Amazon, BMW, Bosch, Deutsche Bahn, Deloitte, IBM, KPMG, Lufthansa či Microsoft.

Kontakt: Eliška Sekáčová,
eliska.sekacova@czechtrade.cz

26. 9. – 28. 9. 2024

FIND – Design Fair Asia

Singapur

Významný veletrh v oblasti interiérového designu s bohatou účastí nejen ze strany návštěvníků ze Singapuru, ale i dalších zemí jihovýchodní Asie a asijsko-pacifického regionu. Akce cílí na obchodníky a profesionály v oblasti interiérového designu, dále na blogery, novináře a zájemce o luxusní produkty.

Kontakt: Zuzana Jesenská,
zuzana.jesenska@czechtrade.cz

9. 10. – 11. 10. 2024

BioJapan

Tokio, Japonsko

Společná česká expozice zavítá na největší partneringovou akci v Asii. Ta sestává z odborných seminářů, partneringového programu a tří prestižních veletrhů: výstav BioJapan, Regenerative Medicine Japan a HealthTech Japan.

Kontakt: Tomáš Svoboda,
tomas.svoboda@czechtrade.cz

16. 10. – 18. 10. 2024

IFAT

Bombaj, Indie

IFAT je mezinárodně největší akcí v oblasti technologií ochrany životního prostředí. Firmy mají příležitost představit inovativní řešení v sektoru vody, odpadní vody, odpadů a recyklace. Agentura CzechTrade zve

české firmy k účasti ve společné národní expozici.

Kontakt: Petra Balladares,
petra.balladares@czechtrade.cz

29. 10. – 31. 10. 2024

Milipol

Doha, Katar

Světový veletrh konaný na Blízkém východě zaměřený na bezpečnost a obranu. Je zařazený mezi podporované akce v projektu NOVUMM 2 spolufinancovaného z OP TAK.

Kontakt: Jaroslava Pacáková,
jaroslava.pacakova@czechtrade.cz

6. 11. – 8. 11. 2024

Singapore Fintech Festival

Singapur

Veletrh nabízí příležitost získat nejnovější informace o vývoji finančních služeb v souvislosti s používáním nejnovějších technologií a digitální transformací globální ekonomiky. Akce je zároveň příležitostí setkat se s lidry oboru na konferencích a workshopech. Veletrh je zařazený mezi podporované akce v projektu NOVUMM2KET spolufinancovaného z OP TAK.

Kontakt: Viktorie Hrdličková,
viktorie.hrdlickova@czechtrade.cz

8. 11. – 10. 11. 2024

Blickfang

Vídeň, Rakousko

Na veletrhu zaměřeném na design se ve Vídni představí více než 150 nezávislých designérů nebo výrobců designu. Jde o spojení prodejní

Foto: CzechTrade

a networkingové akce s třicetiletou historií a ideální platformu pro nezávislé designéry a výrobce nábytku, bytových doplňků, módy a šperků. I na tomto veletrhu připravuje agentura CzechTrade společnou expozici pro české firmy.

Kontakt: Zuzana Sedmerová,
zuzana.sedmerova@czechtrade.cz

Akce v České republice

8.-11. ŘÍJNA 2024 BRNO

Mezinárodní strojírenský veletrh

Brněnské výstaviště bude hostit

tradiční největší průmyslový veletrh střední Evropy. Součástí bude mimo jiné i Česká národní expozice, která bude umístěna v pavilonu P. Představí služby, které nabízí českým firmám stát, ukáže také trendy a technologie, které Česko v současnosti přináší do strojírenství a příbuzných oborů.

Foto: MSV

12. LISTOPADU 2024 PRAHA

Future of Export Summit

Populární akce zaměřená na příležitosti a podporu českého exportu nabídne poradenství firmám, zajímavé tematické přednášky a semináře i propojení podnikatelů mezi sebou vzájemně. Program i místo a čas konání bude upřesněno s dostatečným předstihem před akcí.

Více informací naleznete také na webu CzechTrade, kde postupně přibývají další teritoriální i odborné semináře.

BK UA Business klub Ukrajina

» Platforma s informacemi
o projektech obnovy
Ukrajiny

» Business mise, semináře,
B2G a G2G

Připojte se k nám!

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

ukrajina@mpo.cz

businessklubukrajina.cz

Aktuální informace lze také nalézt na
www.czechtrade.cz/kalendar-akci

MPO pořádá české oficiální účasti
na veletrzích v zahraničí

Sledujte a poslouchejte
BusinessInfo.cz

VÁŠ ZDROJ OVĚŘENÝCH ZPRÁV, NÁVODŮ A RAD PRO EXPORT

www.businessinfo.cz

Hledáte obchodní
příležitosti ve světě?

Hledáte přehledné
informace
o zahraničních
trzích?

Zjistěte, jak řídit
kurzové riziko